

SURUÇ KAZASI ŞEYH MÜSLİM ZAVİYESİ MÜTEVELLİ AİLESİNE AİT BELGELER ÜZERİNE

Alpay Bizbirlik*

Suruç, Şanlı Urfa'ya bağlı bir ilçe olup, il merkezinin 45 km. güney batısında, denizden yüksekliği ortalama 537 metre olan bir platoda yer almaktadır¹.

1076'dan itibaren Selçukluların bölgeye egemen olması ile Türk hâkimiyetine giren Suruç², sırasıyla Selçuklu³, Eyyübi⁴, Anadolu Selçuklu⁵, Moğol⁶, Memlük⁷ ve 1516'dan itibaren de Osmanlı Devleti'nin idaresinde kalmıştır⁸.

Osmanlı dönemindeki ilk tahriri 1520 tarihlidir. Bu dönemde Suruç, Birecik Sancağı'nın bir nahiyesidir⁹. Bu tahrir verilerine göre nahiyede 6 köy, 84 mezra'a vardır. 1536'da¹⁰ köy sayısı 66, mezra'a sayısı 159, 1552'de¹¹ köy sayısı 79, mezra'a sayısı 152, 1572'de¹² köy sayısı 176, mezra'a sayısı 153 ve 1584'te¹³ köy sayısı 184, mezra'a sayısı 140'tır.

Çalışmanın konusu olan Şeyh Müslim Zaviyesi mütevellî ailesinin de ikamet ettiği köy olan Şeyh Müslim köyü kazanın tüm tahrirlerinde en kalabalık köylerden birisidir. Köy 1520'de 75 hane, 4 mücerred, 79 nefer; 1536'da 27 hane, 2 mücerred, 29 nefer; 1552'de 50 hane, 17 mücerred, 63 nefer, 1572'de 53 hane, 23 mücerred, 80 nefer, 2 imam ve hatip; 1584'de 67 hane, 20 mücerred, 87 nefer nüfus

---

* Yrd.Doç.Dr., *Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü*.

1 M. Plessner, "Suruç", *MEB İA*, C.XI, s. 65

2 Ali Yılmaz, *XVI. Yüzyılda Birecik Sancağı*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1996, s. 11.

3 Yılmaz, *age*, s. 12

4 Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye Siyasi Tarihi*, İstanbul 1971, s. 381-382; Claude Cahen, *Osmanlılardan Önce Anadolu*, İstanbul 2002, s. 86.

5 Turan, *age*, s. 416.

6 Osman Turan, *Selçuklular Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti*, Ankara 1965, s. 372.

7 Yılmaz, *age*, s. 15.

8 Solakzade Mehmed Hemdemi, *Solakzade Tarihi*, C.II, (Yay. Vahit Çabuk), Ankara 1989, s. 56; İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.II, Ankara 1964, s. 286.

9 BOA, *MAD*. 75, v. 49^b -65^a.

10 BOA, *TD*. 184, s. 81-124.

11 BOA, *TD*. 276, s. 116-174.

12 BOA, *TD*. 496, s. 136-239; BOA, *TD*. 501, s. 126-229.

13 TKGM. KKA, *TD* 173, v. 69^b-121^b.

barındırmaktadır. Köyün vergi hâsılı 1520’de 16.143, 1536’da 4.800; 1552’de 4.379; 1572’de 8.056 ve 1584’de 8.056 akçe idi¹⁴.

Osmanlı Devleti sosyal tarihinde önemli yer tutan bir yönüyle eğitim, bir yönüyle ibadet ve bir yönüyle de hayrî bir kurum niteliği taşıyan zaviyeler hakkında son dönemlerde epeyce çalışma yapılmış olup, hepsine burada değinmek mümkün değilse de, bu çalışma ile içerik ve şekil itibarıyla benzeşen çalışmalar arasında, Ahmet Yaşar Ocak’ın Suraiya Faroqhi ile yazdığı “Zaviye” maddesi¹⁵, Saim Savaş’ın “Küçük Ali Baba Zaviyeleri”¹⁶, *Bir Tekkenin Dini ve Sosyal Tarihi Sivas Ali Baba Zaviyesi*¹⁷, “Tokat Hoca Sümbül Zaviyesi”¹⁸, Hasan Yüksel’in “Selçuklu Döneminden Kalma Bir Vefai Zaviyesi: Şeyh Merzuban Zaviyesi”¹⁹, Ali Sinan Bilgili ve Selahattin Tozlu’nun *Osmanlı Arşiv Belgelerinde Kızıl Deli (Seyyid Ali Sultan) Zaviyesi*²⁰, yine Ali Sinan Bilgili’nin “Sivas Ali Baba Zaviyesi Vakfı Belgeleri”²¹ ve Mustafa Güler’in “Ahi Resul Zaviyesi ve Hisarcık’a Ait Belgeler”²² adlı eserleri zikredilebilir.

Şeyh Müslim Zaviyesi

XVI. yüzyılda zaviye kendi adı ile anılan köyde bulunmakta idi. Günümüzde köyün ismi Ziyaret olarak değişmiş, bilahare iki muhtarlığa ayrılarak Büyük Ziyaret ve Küçük Ziyaret olarak isimlendirilmiştir²³. Zaviye, Küçük Ziyaret köyünde olup, cami, iki türbe hazire ve kuyudan oluşan yapılar topluluğunun bir parçasıdır. Bu yapılar kuzeyden duvarla çevrilmiştir. İnşa kitabesi olmayan yapılar topluluğunun 564/1168-69 yılında yaptırıldığı kabul edilir. Külliyeinin türbesinde gömülü olduğuna inanılan Şeyh Müslim ya da Şeyh Mesleme b. Na’me es-Suruci’nin kimliği

¹⁴ BOA, MAD. 75, v. 50^a-50^b; BOA, TD. 184, s. 81; BOA, TD. 276, s. 127-128; BOA, TD. 496, s. 157-158; BOA, TD. 501, s. 147; TKGM. KKA, TD. 173, v. 80^a-80^b.

¹⁵ Ahmet Yaşar Ocak-Suraiya Faroqhi, “Zaviye”, *MEB. İA*, XIII, İstanbul 1986, s. 468-476.

¹⁶ Saim Savaş, “Küçük Ali Baba Zaviyeleri”, *Vakıflar Dergisi XXI*, Ankara 1990, s. 3-150.

¹⁷ Saim Savaş, *Bir Tekkenin Dini ve Sosyal Tarihi Sivas Ali Baba Zaviyesi*, İstanbul 1992.

¹⁸ Saim Savaş, “Tokat Hoca Sümbül Zaviyesi”, *Vakıflar Dergisi XXIV*, Ankara 1994, s. 199-208.

¹⁹ Hasan Yüksel, “Selçuklu Döneminden Kalma Bir Vefâi Zaviyesi: Şeyh Marzubân Zaviyesi”, *Vakıflar Dergisi XXV*, Ankara 1995, s. 235-250.

²⁰ Ali Sinan Bilgili-Selahattin Tozlu, *Osmanlı Arşiv Belgelerinde Kızıl Deli (Seyyid Ali Sultan Zaviyesi)*, İstanbul 2011.

²¹ Ali Sinan Bilgili, “Sivas Ali Baba Zaviyesi Vakfı”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş-ı Veli Dergisi*, S. 51, Ankara 2009, s. 1-34.

²² Mustafa Güler, “Ahi Resul Zaviyesi ve Hisarcık’a Ait Belgeler”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, IV/1, Afyon 2002, s. 117-130.

²³ Köy, Suruç merkeze 18 km., ilçe merkezinin güney doğusunda, Suruç-Harran yolu üzerinde yer almaktadır. Köyde ekseriyetle Şeyh Müslim soyundan gelip bugün “Şeyhanlı” olarak tanınan aile ikamet etmektedir. Belgelerin bazılarında da bu durum, “Şeyh Müslim evlatlarından ve vakfının nazır ve mütevellisi olan...” (belge 7, 8 ve 19) şeklinde zikredilmektedir. Aile mensupları bugün “Kaplan”, “Aksoy”, “Şeyhanlıoğlu” gibi soyadlarını kullanmaktadır. Ailenin büyüğü milletvekilliği de yapmış olan Sayın Mahmut Kaplan olup, köy ile ilgili bilgiler Mahmut Kaplan’ın kardeşi olan Sayın Hasan Kaplan’dan alınmıştır.

hakkında bilinenlerin büyük bir kısmı söylencelerden ibarettir. Bugün dahi pek çok hastalık için şifa olduğuna inanılan türbe, yoğun ziyaretçi akınına uğramaktadır²⁴.

Yapı topluluğunda en eski kitabe, 945 Cemaziyelevvel / 25 Eylül- 24 Ekim 1538 tarihli olup banî olarak Şeyh Hüseyin isimli bir kişinin adı zikredilmektedir. Türbenin kuzey kapısı üstünde yer alan kitabe üç satır olarak sülüs yazı ile yazılmıştır. Kitabede “*Emere hazîbi'l kubbetü'l mubareke ala kabr eş-Şeyh Müslim .... İbn ... şehri Cemaziyelevvel sene hamse ve erba'in ve tis'amie a'la yed abdü'l fakir er-raci ila rahmeti rabbibi ve gufranebu eş-Şeyh Hasan ibn Şeyh Muhammed*” ibareleri yer almaktadır. Yapıda bu kitabe dışında iki adet de onarım kitabesi yer alır. Bu kitabelerden biri türbenin kuzey cephesinin batı köşesinde, diğeri de minarenin doğu cephesinde yer almaktadır. Kuzeydeki kitabede “*düşdü Sabir tarih / hameden inşaatma.....etdi nev'i tecdid / ve zîb-i kubbe can-ı evda 1284*”, minarenin doğu cephesindeki dört satırlık yazıda “*Maşallah kane / fi şehri Ramazan sene 1367 mimar Mehmed Sabir*” ibareleri yer almaktadır²⁵.

Aile Arşivinden Alınan Belgeler

Araştırmanın ana materyali, Suruç ilçesi Küçük Ziyaret köyünde ikamet eden ve kendi ifadeleri ile zaviyenin kurulduğu dönemden itibaren bu kuruma bakan ve verilen hizmetleri yürüten “Şeyhanlı” ailesine mensup kişilerin yürüttüğü zaviyenin çeşitli hizmetleri (mütevellilik, cabilik, hatiplik, şeyhlik, nazırlık vd.) ile ilgili meseleler ve çözümlerini içeren fermanlar ve tayinlerle ilgili beratlardan oluşan bir belge koleksiyonudur. Değerlendirilen belge sayısı 35 olup, bunlardan ikisi

²⁴ Aynur Durukan-Mustafa Akpolat, *Birecik, Halfeti, Suruç, Bozova İlçeleri ve Runkale'de Taşınmaz Kültür Varlıkları*, Ankara 1999, s. 283.

²⁵ Durukan-Akpolat, *age*, s. 283, 287.

doğrudan zaviye ile olmasa da, aile fertleri ve akrabaları ile alakalı meseleleri ele almaktadır.

Belge Türleri ve Konuları

Belge 1: Ferman. Halep valisi ve Suruç kadısına hitaben yazılmıştır.

Konu: Dipsiz mezra'a isimli yerin tasarrufuna müstehak Hüseyin (Şeyhanlı Ailesinden) ve bunun karşısında hak iddia edenler arasında anlaşmazlığın Hüseyin'in haklılığın binaen karara bağlanmasına dair hüküm.

Belge 2: Ferman. Rakka valisi ve Birecik kadısına hitaben yazılmıştır.

Konu: Ahmed ve Halil (Şeyhanlı ailesinden) nam kimseler Suruç nahiyesi Arap Pınarı (Bugünkü Aynel Arab) mevkiinde bulunan tarlalarını adı geçen su ile sularlarken Mükemmele köyü ahalisinin suya sahip çıkıp, adı geçenleri engellemeye çalışmaları üzerine bunun men edilmesi hususunda hüküm.

Belge 3: Ferman. Diyarbekir valisi ve Amid kadısına hitaben yazılmıştır.

Konu: Şeyhan-ı Abbasiyan (Şeyhanlı ailesi ile aynı köyde oturan başka bir aile ki, belgenin tarihinde akrabalık olabileceği belirtilmektedir. Şeyhanlı ailesinden Sn. Hasan Kaplan'dan alınan bilgi) konar- göçerlerinden bazılarının Mirdesi aşiretinden Osman ve Yunus'un kötülük eyleyip paralarını almaları üzerine şikâyet sonucu durumun teftişi ve paranın geri alınması konusunda yazılmış hüküm.

Belge 4: Berat.

Konu: Şeyh Müslim Zaviyesi şeyhliğinin İbrahim'in ref'i üzerine Şeyh Muhammed'e tevcihi ve cihetini mütevelliler eliyle mahsulatdan alması hususunda berat.

Belge 5: Berat.

Konu: Vakf-ı mezburun cabiliğinin yevmi 3 akçe ile müştereken Şeyh Abdurrahman ve Şeyh Mehmed Emin'e tevcihi hususunda berat.

Belge 6: Berat

Konu: Suruç nahiyesindeki Şeyh Müslim zaviyesinin meşihati Şeyh Bozan'ın vefatı üzerine oğulları arasında yapılan imtihan sonucu büyük oğullarından Şeyh Hasan'a tevcihi.

Belge 7: Ferman. Rakka valisi ve Suruç kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim sırrehül azizin evladından olan vakfın mütevellî ve nazırlarından Seyyid Abdullah ve diğer ikisi vakfa ait mezraa arazilerini suladıkları Arab Pınarı suyuna çevredeki diğer köylerin ahalipleri tarafından yapılan müdahalelerin men'ine dair hüküm rica eylemişler, bunun sonucu müdahalenin men'ine dair hüküm.

Belge 8: Ferman. Rakka valisi ve Suruç kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim evladından ve Şeyh Müslim zaviyesi nazır ve mütevellisi olan Seyyid Şeyh Abdullah ve diğer ikisinin arzuhallerinde vakıf kurucusunun yaptırdığı camiye ayrılmış olan suya bazı köy ahalisinin müdahaleden men edilmesi istenmiş, bunun üzerine yazılan konunun araştırılması ve müdahalelerin menine dair hüküm.

Belge 9: Ferman. Rakka valisi ve Suruç kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi türbesinde türbedar olan Seyyid Mehmed Emin'in Ömer isimli bir kişi lehine haksız yere görevden alınması üzerine konunun Mehmed Emin'in elindeki fetva mücebince düzeltilmesi hususunda hüküm.

Belge 10: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi şeyhliğini yürüten Şeyh Mehmed'in görevinden haksız yere Şeyh Ömer lehine alınmasından sonra, ahalinin durumu haber vermesi üzerine durumun düzeltilmesi hususunda yazılan hüküm mücebince yazılan beratla görevin tekrar Şeyh Mehmed'e tevcihi.

Belge 11: Ferman. Rakka valisi ve Ruha ve Suruç kadılarına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi tekkesinin meşihati Şeyh Mehmed Emin'in babasında iken adı geçen Şeyh Ömer ve yirmi beş adamı tarafından katledilmiş, görevi haksız yere Şeyh Ömer tarafından alınmış bilahare haksızlığın anlaşılması ile ref edilmiş ve görev Şeyh Mehmed'e tevcih edilmiş ancak Şeyh Ömer babası gibi buna da tasallut etmiş, yapılan şikâyet üzerine tasallutun engellenmesi hususunda yazılmış olan hüküm.

Belge 12: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi cibayeti Hasan b. Şeyh Mehmed Emin'n üzerinde iken ref olunmuş ve görevi Şeyh Davud'a verilmiş, ancak Şeyh Mehmed

Emin'in Şeyh Davud'un gadriyla mağdur edildiğini bildiren Suruç kadısı arzıyla görevin tekrar eski sahibine verildiğini gösterir berat.

Belge 13: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi vakfının meşihati görevi Şeyh Mehmed Emin'de iken, Şeyh Ömer'in hile ile kendi uhdesine almasından sonra, Suruç kadısının arzı ile mağduriyet düzeltilecek iken Şeyh Mehmed Emin'in vefatıyla, görevi oğlu Şeyh Hasan'a verilmesi sırasında Şeyh Ömer'in oğlu Seyyid Hüseyin hak iddia etmişse de bundan men edilip görevin Şeyh Hasan'a tevcihi hakkında berat.

Belge 14: Ferman. Ruha kadısı ve Suruc naibine hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi zaviyedarları Şeyh Mehmed ve Şeyh Ahmed tekâlif-i şakka ve avarızdan muaflarken Milli Timur isimli zalim evlerini basıp ellerinde bulunan muafiyet senedini de diğer mallar gibi garet etmekle, senetleri ellerinde olmadığı için, ehl-i örf muaf oldukları vergileri bunlardan istemeye başlamışlar, bunun üzerine bunların talep ettikleri gibi muafiyetlerine dair yazılan hüküm.

Belge 15: Ferman. Rakka valisi ve Suruc kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesinin mütevellileri olan Abdullah Halife ve Müderriszade Mehmed Halife ile zaviye şeyhi olan Seyyid Şeyh (bu kısım tahrip olmuş) Halife'nin kendi vakıflarına ait mezra'a ve köylerin gelirlerine başka bir şekilde müdahalenin men'ine dair hüküm istemeleri üzerine yazılan hüküm.

Belge 16: Ferman. Rakka valisi ve Suruc kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi mütevellileri Abdullah Halife ve Müderriszade Mehmed Halife ile zaviyenin şeyhi Seyyid Şeyh İbrahim Halife arzuhallerinde vakfın mülhakatından 1500 akçe geliri olan Süveyde mezra'ası üzerinde Mehmed Emin isimli zaimin de hak iddia ettiğini bunun men'ine dair hüküm istediklerini bildirmekle, yapılan kontroller sonucu zaviye görevlilerinin haklılığı anlaşıldığından isteklerine muvafık yazılan hüküm.

Belge 17: Ferman. Rakka valisi ve Ruha kadısına hitaben.

Konu: Abdullah, Mehmed ve Şeyh Hüseyin nam kimseler arzlarında, Mütevellî Mehmed isimli şahsın hakkı olmadan 1160 senesi mahsulünden bunların aleyhine gasp eylediği mahsulün geri alınması babında emr-i şerif rica etmişler, bunun üzerine Mehmed'in gasp eylediği mahsulün geri alınması konusunda yazılan hüküm.

Belge 18: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi şeyhi olan Seyyid Şeyh İbrahim arzuhalinde görevinin nısf hissesini kendi rızası ile Seyyid Şeyh Mustafa' ya ferağı ile uhdesinde kalan nısf hisse için yeniden berat istemesine muvafık yazılan berat.

Belge 19: Ferman. Ruha kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim evlatlarından Seyyid Şaban arzuhalinde tasarrufun olan hane avarızdan muaf iken ehl-i örf ve ahalinin tekâlif talebiyle rencide ettiklerini bildirip, muafiyetlerini bildirir emr-i şerif rica eylemiş olmakla konunun araştırılması ve avarız haneleri yok ise rencide edilmemeleri babında yazılan hüküm.

Belge 20: Ferman. Rakka valisine ve Ruha ve Birecik kadılarına hitaben.

Konu: (Belge zaviye ile alakalı olmamakla birlikte aile tarafından adı geçenlerin akraba olabileceği belirtilmektedir) Birecik Alaybeyi Ömer ve beraberindeki 4 sipahi, arzuhallerinde eski Rakka beylerbeyinin kendilerinden haksız yere 700 akçe cerime talep ettiği, bunu da Dulkadiroğlu Mustafa'ya devrettiği bu kişinin 700 guruslarını gaspettiğini bildirip, haksız alınan paralarının geri aliverilmesi isteği üzerine, durumun teftişi ve haksız alınan paraların iadesi hususunda yazılan hüküm.

Belge 21: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi meşihatine mutasarrıf olan Şeyh Ali Halife arzuhalinde beratının zayi olduğunu bildirip, yeni bir berat talep etmesi üzerine yazılan berat.

Belge 22: Ferman. Rakka valisi Suruç kadısına hitaben.

Konu: Müslim köyü sakinlerinden Şeyh Ali arzuhalinde aynı köyden Şeyh Ali isimli zatın vekili olmadığı halde mallarından bazılarını kabzetmiş olduğunu bildirip, yapılan haksızlığın giderilip alınanların geri aliverilmesi babında hüküm istemeğin, isteğine muvafık yazılan hüküm.

Belge 23: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesinde evladiyet üzre cabi olan Mevlana Şeyh Mehmed azl olunmuş, görev vakıf kurucusunun isteğine uymayan bir şekilde İbrahim'e verilmiş olup, gadrından dolayı ref olunmağla, yeniden Mevlana Şeyh Mehmed'e tevcih olunduğuna dair berat.

Belge 24: Ferman. Rakka valisi ve yöre kadılarına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesinin şeyhi Şeyh Muhammed görev uhdesinde iken dışarıdan bir kimse onu görevden aldığını söyleyip, aralıklı olarak iki yıllık ve bir yıllık mahsullere el koyduğu, bu mahsulün geri alınması babında hüküm istemeğin, Anadolu muhasebesindeki kayıtlara bakıldığında görevin halen Şeyh Muhammed'de olduğu anlaşılmış, bu yüzden el konulan mahsulün geri alınmasının uygun olacağına dair hüküm.

Belge 25: Ferman. Suruç naibine hitaben.

Konu: Şirvan köyünde inşa edilecek cami için istenen izinin verildiğine dair hüküm.

Belge 26: Berat.

Konu: Suruç kazası Şirvan köyünde Mir Mehmed b. Osman isimli sahib-i hayratın yaptırdığı camiye hatip olarak Mir Mehmed Halife b. Osman' ın tayini hususunda berat.

(Akrabalara ait bir belge).

Belge 27: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi nısf hisse türbedarlığına mutasarrıf olan Şeyh Osman'ın, elindeki beratı zayi olmakla yeni berat verilmesi konusunda istidayı mucip verilen berat.

Belge 28: Ferman. Ruha kadısına hitaben.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi 1/3 hisse cibayet cihetine tasarruf eden Şeyh Mehmed Bozan başka diyara gittiğinden hizmetin vekâleten yürütülmesi babında yazılan hüküm.

Belge 29: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesinde günlük 1 akçe ile 1/5 hisse cibayete mutasarrıf olan Şeyh Osman Halife'nin cülus-ı hümayun gereği yenilenen beratı.

Belge 30: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesinin yarım hisse vazife ile şeyhi olan Şeyh Osman Halife'nin cülus-ı hümayun sebebiyle yenilenen beratı.

Belge 31: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi türbedarı olan Seyyid Şeyh Osman'ın elindeki beratı zayi olmakla gönderilen arzuhal üzerine yeniden verilen berat.

Belge 32: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesi vakfının türbedarlık ciheti Seyyid Şeyh Bozan ve Seyyid Şeyh Hüseyin ibn Şeyh Süleyman üzerlerinde iken Şeyh Bozan'ın vefatı üzerine oğulları Nebi, Mustafa, Mehmed, Hamza, Ahmed ve Hasan arasında Şeyh Nebi'ye tevcihi hususunda berat.

Belge 33: Berat.

Konu: Şeyh Müslim zaviyesinde türbedarlık ciheti Seyyid Şeyh Bozan ve Seyyid Şeyh Hüseyin ibn Şeyh Süleyman üzerlerinde iken Şeyh Bozan'ın vefatı üzerine hissesi oğullarından Şeyh Nebi'ye tevcih edilmiş, diğer hisse sahibi Şeyh Hüseyin'in de kendi rızası ile hissesinden ferağı üzerine bu hissenin de Şeyh Nebi ve kardeşleri Mustafa, Mehmed, Hamza, Ahmed ve Hasan'a tevcih edildiğine dair berat.

Belge 34: Berat.

Konu: Cülus-ı hümayun vukuundan Şeyh Müslim zaviyesi cibayet cihetinin sülüs hissesinin sahipleri Şeyh Nebi, Şeyh Mustafa, Şeyh Mehmed, Şeyh Hamza, Şeyh Ahmed ve Şeyh Hasan'a tecdiden verilen berat.

Belge 35: Berat.

Konu: Cülus-ı hümayun vukuundan Şeyh Müslim Zaviyesi'nin meşihat ciheti uhdesinde bulunan Şey Necbi b. Bozan' a tecdiden verilen berat.

Fotoğraf-1: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i müfahham nizamü'l-‘âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehamu'l-enam bi'r-reyi's-sa'ib mümehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalu'l-mahkûk bi-sunuf-ı 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Haleb eyâletine mutasarrıf olan vezirim Hüseyin Paşa edamallahû teâla iclâlehû ve kidvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelam Mevlâna Suruç kadısı ziyde fazlühû tevkî-i refî-i hümayun vasıl olucak mâlum olaki darend-i ferman-ı hümayun Hüseyin nâm kimesne dergâh-ı muâllama arzuhâl idüb kazâ-i mezburda vâki Dipsiz Mezrası dimekle ma'ruf bir mikdar mâlûmetü'l-hudud yerler kadimden ve ziraat ve hırsat olunub öşr-i ziraat alına gelen yerlerden iken otuz kırk seneden berü kimesnenin tasarrufunda olmayub boz ve hâlî ve muattal durub tarlaya müstehak olub bu dahi varub bin elli senesinde hasil-ı arzında tapu ile alub ziraat ve hırsat ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ idüb yiğirmi beş seneden müteceviz istiklâl üzere zabt ve tasarrufunda olub aherden dahl olunmak icab eylemez iken (**tahrip**) taifesinden (yok) aşiretinden (yok) ve (yok) ve (yok) nam kimesneler ol-yerler sinîn-i mezkûreden mukaddem bizim dedelerimiz ve babalarımız tasarrufunda idi ol-takdirce alub biz zabt iderüz deyü kendü takrirleri üzere hevalarına tabî nâibden bir hüccet almağla hilâf-ı kanun bunların tasarrufuna manî olub niza' ve rencide eylediklerin ve bu babda hüccet-i şer'iyyesi ve şeyhülislamdan fetva-yı şerifin olduğun bildirub elinde olan fetva ve hüccet ve tapu temessükü mucibince amel olunub ol-vech ile dahl u taarruz ettirmeyüb (**tahrip**) olunmak babında emr-i şerifim rica etmeğün buyurdum ki hükm ü şerifimle vardukda bu babda tamam-ı mukayyed olub hasmen muvacehesinde hak üzere tafahhus ve fetva ve hüccet ve tapu temessüküne nazar idüb göresiz niza' olunan yerler kadimden ziraat ve hırsat olunub öşr ve resmi alınagelen yerlerden iken üç yıl ale't-tevâli bilâ mani' boz ve hâlî ve muattal durub tapuya müstehak olub bu varub sahib-i arzdan tapu ile alub yiğirmi beş seneden müteceviz istiklâl üzere ziraat ve hırsat ve öşr ve resmin sahib-i arza eda iderken mezburlar sinîn-i mezkûreden mukaddem bizim dedelerimiz ve babalarımız tasarrufunda idi deyu kendü takrirleri üzere bir hüccet almağla hilâf-ı kânun bunun tasarrufuna manî olub niza' iderler ise ca'iz değildir ve on yıl mürur iden toprak davasının istimâi memnu'dur (satır başı tahrip) kemâ-kan buna zabt ve tasarruf itdürüb min b'ad (sonrası tahrip)

Fotoğraf-2: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i müfahham nizamü'l-‘âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehamü'l-en'am bi'r-reyi's-sa'ib mümehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalu'l-mahkûk bi-sunuf-ı

‘avatıfu’l-meliku’l-a’la Rakka valisi vezirim (yok) paşa edâmallahu teâla iclâlehû ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm Birecik ve (yok) kadıları zîde fazlûhuma tevki’-i refi’ hümâyun vasıl olucak malum olaki Birecik kazâsımüzâfâtından Suruc nahiyesi sâkinlerinden darende-i fermân-ı hümâyun Ahmed ve Halil nâm kimesneler sūdde-i saadete arzuhal idüb nahiyeye-i mezburda meşhedü’n-nûr vakfı dimekle maruf Arap Pınarı nâm mevzîde ma’lûmetü’l-hudud tarlaları olub ol Pınardan cereyan iden suyun bu tarlalarına zer’ eylediği meZRûâtında saki idegelmişken aher tarafından Mükemmele nâm karyeden bundan evvel suyu biz saki ideriz sana itdürmeyüz deyü kadime muğayir vaz’ oldukların bildirüb men’ ve def olunmak bâbında hükm-i hümâyunum rica eylemeğin buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda mukaddeman ber-vech-i şer’le görülüb vasl olunmayan hususunda (.....) üzere taarruz idüb kayd-ı i’lam olunduğu üzere ol sudan kadimden bu tarlaları meZRû’atın saki ide gelmişken mezburlar kadime muğâyir vaz’ olub te’addi eylediği vâki ise ol babda mukadema şer’i kadim ile amel idüb dahi ol sudan kadimden tarlaları meZRû’atın ne vecihle saki ide gelmiş ise kadimesin üzere saki idüb kadime muğayir-i kanunmezburlara te’addi itdürmeyüb men’ ve def eylesin min b’ad şer’i şerife ve fetva-yı münife ve kadime ve emr-i hümâyına muhalıfkimesneye iş itdürmeyesin ve kaziyede medhali olmayanı dahl itdürmeyüb eslemeyanları vuk’u üzere yazub arz idübşöyle bilesin alamet-i şerife i’timad kılasın tahriren fi evahir-i şevval li-sene ihda-ı aşer ve mie ve elf. (1111)/ 10-20 Nisan 1700.

Fotoğraf-3: Belgenin Transkripsiyonu

Müşir-i erkânü’s-sâadet ve’l-iclâlü’l-mahkûk bi-sunuf-ı avâtıfı’l-melikü’l-âla Diyarbekir Eyâletine mutasarrıf olan vezirim edâmallahu teâla iclâlehû ve akzâ kuzâtü’l-müslimin evlâ vül’atü’l-muvahhidin ma’denü’l-fazl ve’l-yakîn râfi-i i’lâmü’ş-şerife ve’d-dîn varis-i ulümü’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtas-ı bi-mezid-i inâyet-i mülki’l-muîn mevlâna Amid kadısı ziydet fezailehû ve kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma’denü’l-fazl ve’l-keâm mevlânâ (boş) kadısı zide fazlihû tevki-i refi-i hümâyun vasıl olucak ma’lûm olaki Diyarbekir aklâmından Şeyhân-ı Abbasiyân Aşiretinden konar göçer taifesinden darendegân-ı ferman-ı hümâyun (yok) ve (yok) nam kimesneler dergâh-ı muâllama arzuhâl idüb üzerlerine şer’an bir kısıtı sabit ve zâhir olmuş değil iken taht-ı kazanızda konar göçer Mirdesi aşiretinden Osman ve Yunus ve (yok) nam kimesneler bin yüz (yok) senesinde hilâf-ı şer’i şerif altışar ve altmışar gurusların alub ziyade gadr ve teâddi eylediklerin bildirüb şer’le görülüb alvirilmek babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıklarında mezburlar her kangıların taht ve kazânızda bulunurlar ise müteaddiden meclis-i şer’i şerife ihzâr ve husemasıyla beraber idüb mukaddeman bir def’a şer’le görülüb dahl olmayan hususları tamâm-ı hak ve adl üzere mukayyed olub göresin i’lâm olunduğu üzere ise ol-bâbda muktezâ-yı şer’i kadimle amel idüb dahi mezbûrların hilâf-ı şer’i şerif ve be-gayri hak aldıkları akçeleri bade’s-sübût hükm idüb bî-kusûr alvirüb ta’allül ve inat ittirmeyesin kaziyede müdahale olmayanları dahl ittirmeyüb eslemiyeni yazub bildirüb husus-ı mezbur için bir dahi

emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alamet-i şerife itimâd kılâsın tahrîren fi evâhir-i Şevval sene selase ve aşere ve mi'e ve elf (1113)/20-30 Mart 1702.

Fotoğraf-4: Belgenin Transkripsiyonu

Ruha kazâsında vâki Suruc Nahiyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfının vazife-i muâyylene ile şeyhliği iş bu râfi-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hakânî kıdvetü's-sülehâü's-salikin Şeyh Muhammed zide salahanın üzerinde ve erbâb-ı vezaif kendüden râzı ve şükran üzere iken Suruc naibi (tahrîp) arzıyla (tahrîp) inha-ı mal-ı vakfı (tahrîp) eyledi deyü İbrahim alub ru's ittirüb lakin vakf-ı mezbûrun mütevellisi ve erbâb-ı vezaifi Şeyh Muhammed zide salâhanın hüsn-ü halini şehadet ve haber virmeleriyle mezbur İbrahim dahi yedinde olan ru'sa (tahrîp) Şeyh Muhammede teslim ve kasr-i yed itdirmekle kasr-ı yedinde müceddeden tavsiyeye ve ifâ ve mukarrer kılınub yedine berat-ı şerifin virilmeğın ru'sa kıdvetü'l-kuzâtu'l-müslimin Suruc kadısı Mevlana Osman (tahrîp) arz eylemeğın hakkında ferman-ı inâyet-i padişahânem zuhura getirüb Mevlana-yı mumâileyhin arzı ve 1117 senesi Cemaziyelahirinin on altıncı günü tarihiyle müerrihe virilen ru's-ı hümâyunum mucebince ref'inden kemâkân merkur Şeyh Muhammed zide salâhaya tevcih ve ibka idüb müceddeden bu berât-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki merkur Şeyh Muhammed zide salâha varub evkâf-ı mezbure zaviyesinde kemâ fil-evvel şeyh olub hizmeti lâzımesin edâ eyledikden sonra bundan evvel vazife-i muayyenesiyle ne minval üzere mutasarrıf olu gelmiş ise yine ol minval üzere vazife-i muayyenesin evkâf-ı mezbûr mahsulünden mütevellisi olanlardan alub mutasarrıf ola ol-bâbda ref' olunan mezbûr İbrahim ve taraf-ı aherden hiç ferd def' ve dâfi ve mezâhim olunmayub dahl ve taarruz kılmayalar böyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılâsın tahrîren fi Cemaziyelahir sene seb'a aşer ve mi'e ve elf. (1117)/ Eylül-Ekim 1705.

Fotoğraf-5: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Ruha kazâsında vâki Suruc nahiyesinde yevmi üç akçe vazife ile câbisi olan Şeyh İbrahim fevt olub mahlûl olmağla iş bu darendegan-ı ferman-ı hümâyun meserret-makrûn-ı hâkânî Şeyh Abdurrahman ile Mehmed Emin'e ber-vech-i iştirak tevcih olunub berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricasına kıdvetü'n-nüvvâb ve'l-müteşerri'n [Suruc] nahiyesinde bi'l fi'il naibü's-şer' olan Mevlâna Ali zide ilmihu arz etmeğın haklarında mezid-i inâyet-i padişahanem zuhura getirüb mevlâna-yı mumâileyhin arzı ve bin yüz on yedi şevvalinin on beşinci günü tarihiyle müverrihe virilen ru's-ı hümâyunum mucebince tevcih idüb bu berat-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki mezbur Şeyh Abdurrahman ve Mehmed Emin varub vakf-ı mezbur zaviyesinin ber vech-i iştirak câbisi olub edâ-yı hizmet eyledikden sonra ta'yin olunan yevmi üç akçe vazifeleri evkâf-ı mezbure mahsulünden mütevellisi olanlarından alub mutasarrıfa olalar şöyle bileler alâmet-i şerife itimad kılalar

tahriren fi'l-yevmi'l-hamis-i aşer min zi'l-kadetü's-şerife sene seb'a aşer ve mi'e ve elf. (1117)/28 Şubat 1706.

Fotoğraf-6: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Evkâf-ı mülhakâtdan Urfa sancağı dâhilinden Suruc kazâsının Ziyaret karyesinde kâin olub kayden Ruha kazâsının Suruc nahiyesinde olarak görünen Şeyh Müslim zaviyesi vakfından almak üzere muhtelif (tahrir) bir-le zaviye-i mezkûrede meşihat cihetinin mutasarrıfı Es-Esseyyid Eşşeyh Nebi bin Şeyh Bozan vefatı vuku'uyla mahlûlünden kebir oğullarından lede'l-ımtihan ehliyeti nümâyan olan iş bu rafî-i tevki-i refiü's-şân-ı hakânî Şeyh Hasan zide salâha uhdesine tevcihî iş'aretiyle? üzerine meclis-i evkâf ile meclis-i meşâyihden tanzim olunan ve mazbata ve taraf-ı şeyhülislamdan keşide kılınan işarete bina ve makam-ı nezaret-i evkâf-ı hümâyunumdan (tahrir) ifade kılınmakla mucebince tevcih olunmak fermanım olmağın bin üç yüz otuz bir senesi Cemaziyelahirinin beşinci günü bu berat-ı hümâyunumu virdim ve buyurdum ki mumaileyhsiz bade'z-zıkr meşihat cihetine vazife-i muâyene-i mersume ile bi'n-nefs eda-yı hıdmet itmen ve terk-ü (tahrir) ref'inden ahire virilmemek şartıyla mutasarrıf ola tahriren fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ışrin min Cemaziyelahir sene ihda ve selasin ve mi'e ve elf (1131)/ 1 Mayıs 1719.

Fotoğraf-7: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrrem müşir-i mufahham nizamul-'alem mudebbir-i umuru'l cumhur bi'l-fikri's-sakıb mutemmmim-i mehamu'l-enam bi'r-reyi's-sa'ib mumehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalul-mahkuk bi-sunuf-ı 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Rakka valisi vezirim (yok) paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denül-fazl ve'l-kelam Suruç ve (yok) kadıları zide fazluhuma tevki-i refi-i hümâyün vasıl olucak malum olaki Suruç nahiyesinde Şeyh Müslim kuddise sırrehu'l-azizin evladlarından ve s'adat-ı kirâmdan vakfının mütevellî ve nazırları evladlarının fermân-ı vâcibü'l-iz'ân ... s'adat-ı kirâm Seyyid Abdullah ve Seyyid (yok) ve seyid (yok) ve sâirleri sūdde-i sa'âdetime arzuhal idüb Arappınar nâm mahalde şuyu' iden su ile kadimü'l- (tahrir) birer refik-i mezbûrun bağçe ve sair mezru'atların saki ve istida idüb aherin alâkası yoğiken hass karyelerinden Arappınar ve kura-ı ve (yok) ve (yok) ve (yok) nâm karyeler ahalişeri kadime muğâyir mecrâ-yı kadimden ihrâc ve kendü mezru'atları saki idüb teaddi üzre oldukların bildirüb men ve def olunmak bâbında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden buyurdum ki hükmü şerifimle vardıklarında mukaddema bir def'a şer'le görölüb dahl olunmayan hususların tamam-ı hak ve adl üzre mukayyed olub göresin zikrolunan su kadimden mezburlar mezbûatların saki ide geldikleri suları olmayub fi'l-vâki kadimden vakf-ı mezbûrun bağçe vesâir mezru'atların sâki oluna geldiği mahsus ve müstakil suları iken mezburlar mecrâ-yı kadimden ihrâc ve kendi mezru'atların saki idüb kadime muğâyir teaddi eyledikleri vâki ise olbâbda muktezâ-

yı şer'i kadimle amel idüb dahi ol su ne mahalde cârî olvechile ve ne vecihle saki ve ikfa' ide gelmişler ise yine kadimin üzre ihda ittirüb min'bad şer'i şerife ve emr-i hümâyünuma muhâlif kimesneye sebt ittirmeyüb vakfiyede medhali olmayanı davasına karıştırmayup eslemeyeni yazub âsitane-i saâdetime arz eyleyüb husus-ı mezbur için bir dahi şikâyet olunub emrim varmalu etmeyesün şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın tahriren evasıt-ı Muharrem sene sitte ve selasin ve mi'e ve elf (1136) /10-20 Ekim 1723.

El-mahruse-i Kostantiniyye.

Fotoğraf-8: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizamı'l-âlem mudebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mutemimm-i mehamu'l-enam bi'r-reyis-i-sa'ib mumehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalı'l-mahkûk bi-sunuf-ı 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Rakka valisi vezirim (yok) paşa edamallâhu teâla iclâlehû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelam Suruc ve (yok) kadıları zide fazlühûma tevki-i refi-i hümâyün vasil olucak malûm olaki Suruc nahiyesinde vâki e'izze-i kiramdan Şeyh Müslim kuddise sırrahü'l-azizin evlâdlarından ve zaviyesin zaviyedarları zimmetinde müteveli ve nâzır olan sadât-ı kirâmdan darendegan-ı ferman vacibü'l'ayan mefâhirü'l-kiram Şeyh Seyyid Abdullah ve Seyyid (yok) ve Seyyid (yok) vesairleri südde-i saadetime arzuhal idüb Üçpınar nâm mahalden vâkıf-ı merhumun nahiye-i mezburda bina eylediği câmi-i şerifine kadimü'l-eyyâmdan berü müstakilen cârî olan müdebbire aherin ulufesi yoğiken hassa köylerinden Gödegüram ve Karaköy ve Şirvan ve Ramal nâm karyelerin ahailerinden yezidi? ve sairleri kadimi karyelerine ve asl-ı mezru'a[ları]musakka idüb kadime muğayir te'addi üzere oldukların bildirüb men' ve def' olunmak babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-ü şerifimle varduklarında mukaddeman bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan hususları tamam hak ve adl üzere mukayyed olub göresin ol su-i kadimden mezburlar müstakilen mezru'atları musakka ide geldikleri mahsus ve müstâkil suları olmayub fi'l-vâki kadimü'l-eyyâmdan berü vâkf-i merkûmun cami'ne cârî su ile iken? mezburlar kadime muğayir mecra-yı kadiminden ihrac kendü mezru'atların musakka eyledikleri vâki' ise ol-babda muktezâ-yı şer'i kadimle amel idüb dahi ol su def'inin cem'ine ne mahalden cârî ve ne vechile icrâ oluna gelmiş ise kadimin üzere icrâ ettirüb mezbur suyu kadime muğayir te'addi ettirmeye min b'ad şer'i şerife ve kadime ve emr-i hümâyünuma muğayir? kimesneye iş itdirmeyüb ve kaziyede medhali olmayanı da'vasına karıştırmayub eslemayanı yazub asitâne-i saadetime arz eyleyüb husus-ı mezburlara bir dahi şikâyet olunub emrim varmalu eyleyemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evâsıt-ı Muharrem sene sitte ve selâse ve mi'e ve elf (1136) / 10-20 Ekim 1723.

Fotoğraf-9: Belgenin Transkripsiyonu

[Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki]

Ruha kazâsında Suruc nahiyesinde vâki Şeyh Müslim vakfı zaviyesinin vazife-i muâyylene ile şeyhi olan erbâb-ı istihkâkdan iş bu râfi'-i tevki'-i refi'ü'-ş-şân-ı hâkânî Şeyh Mehmed zide salâha meşihât-i mezbûreye her vechle mahâl ve müstehâk ve erbâb-ı zaviye veşâire (tahrip) kendüden hoşnud ve razılar olub hizmetinde kusuru ve özrün icâb iden hâli yoğiken aherden Şeyh Ömer nâm kimesne hilâf-ı inha bir takrib ile meşihât-i mezbûru ref'inden üzerine berat itdirüb gadr eyledüğü ahalisinden bi-garay müslimin cem'-i gafır ve cem'i kesir haber virmeleriyle meşihât-i mezbûre mezkûr Şeyh Ömer'in ref'inden sahib-i evvel merkum Şeyh Mehmed'e kemâ fi'l-evvel ifâ ve tevcih üzere berat-ı şerif-i âlişânım virilmek ricasına kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ruha mütesellimi El-hac Ahmed zide mecdûhu arz etdüğü mucebince ref'inden sahib-i evvel Şeyh Mehmed'e ifâ ve tevcih olunmak fermanım olmağın hakkında mezid-i inâyet-i padişahanem zuhura getirüb bin yüz kırk senesi Saferinin on sekizinci günü tarihiyle müverrihe virilen ru's-ı hümayunum mücebince bu berat-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki mezbur Şeyh Mehmed zide salâha varub zaviye-i mezburenin kemâ fi'l-evvel şeyhi olub edâ-i hizmet eyledikten sonra bundan evvel zaviye Şeyhi olanlar vazife-i muâyynesine ne vechile mutasarrıf olagelmış ise mezbur dahi ol-vechle vazife-i muâyynesin üzere mezbure mahsülünden alub mutasarrıf ola ol-babda ref' olunan merkum mutasarrıfa aherden hiç ferd mâni olmayalar şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi'l-yevmi'l-sâdis ve 'ısrun fi saferü'l-hayr li-sene erbâ'un ve mi'e ve elf (1140)/ 4 Ekim 1727.

Be-makam-ı Konstantiniyye el-mahruse.

Fotoğraf-10: Belgenin Transkripsiyonu

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-'izz ve'l-ihtişâm el-muhtass-ı bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Rakka Beylerbeyisi (yok)dâme ikbâlehû ve kıdvetü'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelem Suruc ve (yok) kadıları zide fazlühûma tevki'-i refi'-i hümayûn vasıl olucak malûm ola ki sulehâdan Seyyid Mehmed Emin zide mecdihu südde-i sa'adetime arzuhâl idüb kazâ-i Suruc'da vaki' Şeyh Müslim kuddise sırrehü'l-azizin türbesinde berat-ı şerifimle türbedârı olub uhdesinden lâzım gelen hizmetin görüb bir dürlü kusuru yoğiken ashâb-ı agrâzdan Ömer nâm kimesne hilâf-ı inha bir tarikile üzerinden alub berât itdirüb gadr eylediğın gayri berât mucibince hidmeti mukâbelesinde müstehâk olduğı vazifesin bin yüz otuz senesine ahz idüb gadr eyledüğü ve bu bâbda ve d'avasına muvâfık Şeyhülislamdan fetva-yı şerife virildüğüün bildirüb mucebince şer'le görölüb hidmeti mukâbelesinde müstehâk olduğı vazifesin alvirilmek bâbında hükm-ü hümayunum rica etmeğın fetva-yı şerife mucebince şer'le görölme emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifim vusul buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel dahi ihzâr-ı hüsema kılub mukaddeman bir def'a şer'le

görülüb dahl olunmayan hususları tamam-ı hak ve adl üzere m'uteber berâta ve fetvâ-yı şerifim nazar idüb göresin türbedarlık-ı mezbur sene-i mezburede ne mikdar zaman bunun üzerinde durup edâ-yı hizmet etmiş ise sene-i kâmileyi on iki ay ile taksim-i şuhur-ı eyyâm hesabınca berâtı mücebince hizmetin mukâbelesinde müstehâk bulunduğu vazifesinden mezburun makbuzu ba'de's-sübût hükm idüb bîkusur alıvrüb icrâ-yı şer' ve ihkâk eylemeyüb min ba'd şer'i şerife ve fetva-yı münif ve beratına ve emr-i hümayunuma muhâlif kimesneye iş ettirmeyüb kazıyyede medhali olmayanları bunun da'vasına karışdırmayub eslemeyanları yazub arz idüb husus-ı mezbur için bir dahi emr-i şerifim varmalu eylemeyesin alâmet-i şerife i'timâd kılâsın tahriren fi evâsıt-ı rebîülahir sene erbâ'in ve mi'e ve elf (1140)/26 **Kasım-6 Aralık 1727.**

Fotoğraf-11: Belgenin Transkripsiyonu

Kıdvetü'l-kûzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Suruc ve Ruha kadıları zîde fazlühûma ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-âyan Rakka mütesellimi (yok) zîde mecduhû tevki'-i refi'-i hümayun vasıl olucak ma'lum olâki darendeyi ferman vâcibü'l-izân kıdvetü's-sülehâ ve's-sâlikin Eşşeyh Seyyid Mehmed Emin zîde salâha sütte-i saadetime arzuhâl idüb Suruc kazasında vâki Şeyh Müslim kuddise sırrehü'l-azizin tekyesinin meşihati bundan akdem bunun babası (yok) nâm kimesnenin üzerinde ve kendü halinde ve hilâf-ı şer'i şerif kimesneye vaz' (tahrip) yoğiken yine karye-i mezbur sâkinlerinden Ömer nâm kimesne kendi hâlinde olmayub hevasına tâbî? yigirmi beş azatlı eşkıya ile belinden? ve Yakarcık? babası mezbûru mızrak ve kılıç ile darb ve katl eyledüğün gayri meşihat-i mezburu dahi bir takrir ile kendü üzerine berat itdürüb gadr etmekle bu dahi tazallûm-u hâl eyledikde meşihat-i mezbur mezkûrun ref'inden babası fevtinde buna tevcih ve hâlen berât olmağla üzerinde olub rencide icâb itmez iken mezbur Ömer buna dahi arz ve hevâsına tâbî ehl-i arz-ı tâlibe bildüğün? ve bunun üzerine şer'an bir nesne sebt ve zâhir olmuş değil ise mezbur Ömer (tahrip) bin yüz kırk senesinde hilâf-ı şer'i şerif ve taarruz? beş yüz gurusun alub ziyade gadr ve te'addi eyledüğün ve bu babda Şeyhülislamdan fetva-yı şerife virildiğün bildürüb fetva-yı şerife mucebince şer'le görülüb hilâf-ı şer'i şerif ve taarruz olduğu ol-mikdar gurusu girü alıvrülüb icrâ-yı hak olunmak babında hükm-ü hümayunum rica eylemeğün buyurdum ki hükm-i şerifimle vardukda ihzâr-ı hüsema kılub mukaddeman bir def'a şer'le görülüb dahl olunmayan ahvallerin tamam-ı hak ve adl üzere mukayyed ve fetvâ-yı şerifeye nazar idüb göresin i'lâm olduğu üzere ise bu babda mukteza-yı şer'i kadim ve d'avasına muvafık fetvâ-yı şerifesi mücebince amel idüb dahi vech-i meşruh üzere mezburun hilâf-ı şer'i şerif ve taarruz? olduğu ol-mikdar gurusun bade's-sübût hükm idüb alıvrüb icra-yı şer' ve ihkâk-ı hak eyleyesiz min b'ad şer'i şerife ve fetvâ-yı münife ve emr-i hümayunuma muhalif kimesneye iş ettirmeyüb kazıyyede müdahale olmayanı da'vasına karışdırmayub eslemeyanı yazub arz idüb husus-ı mezbur için bir dahi emrim varmalu itmeyesiz şöyle bilesiz alâmeti şerife i'timad kılâsız tahriren fi evâhir-i muharrem sene seb'a ve erba'in ve mi'e ve elf (1147)/ 22 **Haziran 1734.**

Be-makam-ı Konstantiniyye el-mahrûse.

Fotoğraf-12: Belgenin Transkripsiyonu

[Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki]

Ruha kazâsında vâki Suruc nahiyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfının yevmi üç akçe vazife ile cibâyeti iş bu râfi-i tevki'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî Hasan bin Mehmed Eminin üzerinde iken kerrâren ve medâren cibâyeti zâhir olduğundan Şeyh Davud nâm kimesneye (tahrîp) civarında vâki' Ruha kadısı Mevlâna Altıparmak Receb zide fazlûhünün arzı mucebince yüz kırk senesi (tahrîp) mezbur Hasanın ref'inden tevcih (tahrîp) olan cülûs-ı hümâyunda tecdid-i berât idüb şimdi sahib-i evvel mezbûr Hasan her vechile edâ-yı hidmet üzere iken ashâb-ı ağrâzdan mezbur Şeyh Davud nâm kimesnenin gadriyle mağdur olduğundan ve cibâyet-i mezbure mezkûr Şeyh Davudun ref'inden sahib-i evvel mezkûr Hasan bin Mehmed Emine ibkâ ve tevcih olunub yedine berât-ı şerif-i âli-şânım virilmek ricâsına Suruc kadısı Mevlâna Mehmed zide fazlûhü arz ve sâdır olan ferman-ı âli-şâna imtisâlen husus-ı mezbur istitlâ' olundukda kazâ-i (tahrîp) bu tarafda mevcud Seyyid Mustafa bin Hüseyin ve Şeyh Müslim bin İbrahim ve Şeyh Yusuf bin Molla Hasan ve Şeyh Mehmed Emin bin Şeyh Mehmed nâm kimesneler ve gayrileri vech-i meşruh üzere arzın münâd ve mazmununu tasdik idüb cibâyet-i mezkûre mezkûre-i merkume Şeyh Davud ref'inden mezbur Hasana tevcih ve ibka rica oluub ba'de't-tevcih hasmiyle mürefa'a olmadıkça merkum Davud'un arz ve arzuhâline der kenâr olunmak üzere kaydına şerh virilmek bâbında emr-i âli-şânım rica eylediklerin a'lemül-'ulemai'l-mütebahhirin bilfiil Anadolu kazaskeri olan Mevlâna Mehmed (tahrîp) edamullâhu teâlâ fezâilehu i'lâm itmekle i'lâmı mucebince tevcih ve şerh virilmek fermanım olmağın hakkında mezid-i inâyet-i padişâhanem zuhûra getürüb mevlâna-yı müşârünileyhin i'lâmı mucebince bin yüz kırk yedi senesi Saferinin on dördüncü günü [tarihyle] müverrihe virilen ru's-ı hümâyunum mucebince bu berât-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki mezbur Hasan bin Mehmed Emin varub vech-i meşrûh vakf-ı mezburda câbi olub edâ-yı hidmet eyledikten sonra ta'yin olunan yevmi üç akçe vazifesin [evkaf-ı] mezbure mahsûlünden mütevellisi olanlardan alub mutasarrıf ola ol-bâbda ref' olunan merkûm ve taraf-ı aherden ferd ref' ve mezahim olmayasız şöyle bilesiz alâmeti şerife i'timâd kılasız tahriren fi'l-yevmi's-sâni ve'l-ı'şrin min şehr-i Saferü'l-hayr sene seb'a ve erb'ain ve mi'e ve elf (1147)/ 14 Temmuz 1734.

Fotoğraf-13: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Ruha kazâsında vâki Suruc nahiyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfının vazife-i muâyylene ile meşihati Esseyyid Şeyh Mehmed Emin abâ 'an cedd ve bermûceb-i şart-ı vâkıf (tahrîp) idüb gerek mürtezika-i vakf ve gerek ahâli her vechile

kendüden râzı ve hoşnudlar iken aherden Şeyh Ömer nâm kimesne hilâf-ı inhâ olduğu arzlar ile bir takrir ile meşihat-i mezbûreyi ref'inden üzerine berât etdirüb gadr eylemekle meşihat-ı merkurum Esseyyid Şeyh Mehmed Eminin hakk-ı sarîhi ve abâ 'an cedd nân parası olduğunu mürtezika-i vakf iltimaslarıyla Suruç kadısı Mevlâna Esseyyid Ahmed arz ve vech-i meşruh üzere Anadolu kadıaskeri Mevlâna Abdurrahman edemallahu teâlâ fezailehu i'lâm ve mucébince (satır ortası tahrip) yigirmi birinci günü tarihiyle mezkûr Esseyyid Şeyh Mehmed Emin'e ibkâ ve berât olunmak üzere yedine ru's-ı hümâyunum virilüb henüz tezkere ve berât olmak üzere iken fevt olmağla müteveffa-yı mezbûrun sulbi oğlu işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkâni Esseyyid [Şeyh Hasan] zide şeref siyadete dindar ve müstâkim ve ehl-i 'ırz ve abâ 'an cedd nân parası olduğunu mürtezika-i vakf umûmen haber vermeleriyle zikr olunan meşihât müteveffa-yı mezbûrun mahlûlünden sulbi oğlu Seyyid Şeyh Hasana tevcih ve yedine berât-ı âli-şânım virilmek ricâsına Suruç kadısı Mevlana [Esseyyid] (tahrip) arz etmeğın zikr olunan meşihat Şeyh Ömer ref'inden Suruç kadısı arzı ile ahalinin muhzırı Ruha vâlisi Hasan Paşa ve mübâ'ya'aya memur dergâh-ı muâlla kapucubaşlarından Ahmed dâme mecduhu mektubları vesâir ehl-i vukûfun ihbarlarıyla Anadolu kadıaskeri [Mevlâna] Pirizâde Mehmed edâmallâhu tealâ fezâilehunun i'lâmıyla sahib-i evvel Esseyyid Şeyh Mehmed Emin'e ibka ve yüz kırk yedi tarihinde berat virildikten sonra ref'inden Ruha kadısı mevlâna Hacı Osman ve Bîretü'l-Fırat ve Suruç kadıları arzı ve bâ-i'lâm-ı mezkûr Şeyh (tahrip) tevcih ve yüz elli Saferinde berât virildikten sonra mezkûr Şeyh Ömerin hizmetinde kusuru yoğiken Seyyid Hüseyin babam itmeğidir deyü müdahaleden hâli olmamağla merkurum Seyyid Hüseyin men' ve def' ve Ruha ve Bîretü'l-Fırat kadıları arzı hıfz ve huzurda mürâfaa olmadukça derkenâr olmak üzere kaydına şerh virilüb yüz elli iki receb-i şerifinde emr-i şerif virildiği Anadolu muhasebesinden der kenâr olunmağın ru's-ı hümâyûnum kuyudâtına müracaat olundukda meşihât-i mezbure Şeyh Ömer'in ref'inden Suruç kadısı arzı ve Anadolu kadıaskeri Mevlâna Abdurrahman edâmallahu tealâ fezailehü i'lâmıyla bin yüz elli senesi Şabanının yigirmi birinci günü tarihiyle ru's-ı hümâyunum virildiği mukayyed bulunmağın minval-i muharrer üzere mühr-ü hümâyun Suruç nâibi i'lâm ittüğün (tahrip) üzere arzı (tahrip) mezkûr Şeyh Ömerin ref'inden sâhib-i evvel Seyyid Şeyh Mehmed Emine ibka olunub bâ-ru's-ı hümâyun hâlâ üzerinde olmağla fevtinden oğlu mezkûra tevcih ve berât olunmak fermanım olmağın hakkında mezîd-i inâyeti padişâhanem zuhura getirüb bin yüz elli iki senesi zilhicce-i şerifinin sekizinci günü tarihiyle müverrihe virilen ru's-ı hümâyunum mucébince bu berât-ı hümâyunu virdim ve [buyurdum ki] mezbur Esseyyid Şeyh Hasan zîde şeref siyâdete varub virilen meşihâte babası fevtinden mutasarrıf olub eda-yı hidmet eyledikten sonra bundan evvel zikr [olunan] (tahrip) vazife-i muayyene[ye] mutasarrıf olagelmış ise mezbur dahi ol-minvâl üzere vazife-i muâyynesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alub mutasarrıf olub mezbur Şeyh Ömer ve taraf-ı aherden hiç mâni ve mezâhim olmaya şöyle bilesiz alâmeti şerife itimâd kılâsız (silik) Muharrem sene selase ve hamsin ve mi'e ve elf (1153)/ Mart 1740.

Fotoğraf-14: Belgenin Transkripsiyonu

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Mevlâna Ruha kadısı zide fazlühü ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müşerriîn Suruc nahiyesi nâibi Mevlâna (boş) zide ilmihu tevki-i refi'-i hümâyun vâ'asıl olucak mâ'lum olaki Rakka Sancağında vaki Ruha kazâsı muzâfatından Suruc nahiyesinde medfun e'izze-i kiramdan Şeyh Müslim kuddise sırrahü'l-aziz zaviyesinin aba 'an cedd zaviyedatları olan [sa'dât-ı] kiramdan Şeyh Mehmed ve Şeyh Ahmed zide salâhümanın divân-ı hümâyunuma takdim eyledikleri arzuhalleri mefhumunda öteden berü avâız-ı divaniyye ve [tekâlif-i örfiyyeden] küllisinden mu'af ve müsellemler iken güruh-ı zalme ve aşiret beğlerinden olub bundan akdem merkumânın hanelerin basub emvâl ve eşyalarını nehy ü garat iden Milli Timur demekle ma'ruf kimesne ber-vech-i muharrer muâfiyetlerini muğayir yedlerinde olan senedlerini dahi mâ'an garet itmekden nâşî el-hâlet-i hazihî Suruc beğleri ve gerek ehl-i örf taifesi hilâf-ı şürût ve muğayir-i muâf-ı tekâlif mütâlebesiyle te'addi ve rencideden hâli olmamalarıyla bade' izin o makulelerin bervech-i muharrer vâki olan müdahaleleri men' ve def' itdirilmek üzere muâfiyetlerini müş'ir müceddeden yedlerine emr-i şerifim i'tâ olunmasını tahrir ve istid'ây-ı inâyet eyledikleri ecilden hazine-i amiremde mahfuz mevkufât defterlerine nazar olundukda zaviye-i mez[b]ur arazilerinde ziraat iden taife-i ziraatçıyanın öteden berü ziraatleri hâsıl eyledikleri terekelerinden hin-i tağşirde beher harmanda ağalık namıyla mu'tad ve mersum olan (tahrir) semere-i hububâtı birkaç seneden bürü ashâb-ı agrâz ve erbab-ı vezaifden bazı [kimesne] gerek taife-i merkumeyi tahririn birle evvelce muhalefet eyledikleri lede'l-inhâ kadimesi teveccüh-i hâlîse? amel ve hareket olunmak için doksan bir senesinde virilan emr-i şerifimden sonra emr-i âher virildiğinin kaydı (tahrir) avâız (tahrir) olunmak (sonlar tahrir) ma'rifet-i şer'le görülüb bila ferman avâız ve tekâlif-i şakka tarh ve tahmili vesâir yed-i mezâlîm ile teaddi ve rencide olunmamaları şürüt-ı mer'iyyeden idüğü derkenâr olunmağla derkenar ve şürût üzere emr-i şerifim virilmek babında iftiharü'l-ümerâ ve'l-ekâbir (tahrir) ve'l-mefahir bi'l-fi'l Başdefterdarım Hasan dâme uluvvuhü telhis itmekle imdi telhisi mucibince amel olunmak babında ferman-ı âli-şânım sadır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifim vardukda bu babda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi göresin merkumlar sahih (tahrir) sâdât-ı kiramdan olub yerlerinde aherin avarız ve tekâlif olunmak icab ider emlâk ve araziler zabt ve ziraatleri yoğusa mahallinde marifet-i şer'le görüb bilâ-ferman avarız ve tekâlif-i şakka tarh ve tahmili vesâir yed-i? mezalimleriyle teaddi ve rencide ettirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılâsız tahriren fi'l-yevmi's-sâmin-i Muharrem sene sitte ve hamsin ve mi'e ve elf (1156)/ 4 Mart 1743.

Fotoğraf-15: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-'âlem mudebbir-i umuru'l cumhur bi'l-fikri's-sakıb mutemmim-i mehamu'l-enam bi'r-reyi's-sa'ib mumehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalü'l-mahkûk bi-sunuf-ı 'avatıfı'l-meliku'l-a'la Rakka valisi vezirim (yok) paşa edamallahu te'ala iclalehu ve

kıdvet'l-kuzat ve'l-hukkam ma'denu'l-fazl ve'l-kelam Suruc ve (yok) kadıları zide-fazlihûma tevki'-i refi'-i hümâyun vâsıl olucak ma'lum olaki Suruc nahiyesine tabi Şeyh Müslim nâm karyede vâki Şeyh Müslim zaviyesi vakfının vazife-i muâyylene ve berât-ı şerifimle iştirâken mütevellileri olan Abdullah Halife veled-i kebir ve Müderriszâde Mehmed Halife ve zaviye-i mezbure şeyhi olan Seyyid Şeyh (tahrîp)Halife südde-i saadetime arzuhâl idüb yine nahiyeye-i mezbure tabi' zaviye-i mezbûre vakfı olan kurâ ve mezari ve (tahrîp) ve muâyyen hududları dâhilinde olan ma'lûmetü'l-hudûd berâtına aherden dahl olunmak icâb etmez iken civarlarında vâkî kurâ ve mezari'i (tahrîp) ve muâyyen (*satır başları tahrîp*) mezburdan alına gelüb beraâtına kadimden (tahrîp) oldukların bildirüb ol-tarafa aher husus için tayin olunan sadrazam ağalarından kıdvetü'l-emâsıl ve'l-akrân (yok) zide kadrihu mübâşeretileyle ol-berât-ı kadimesi üzere zaviye-i mezbure vakfı tarafından zabt ve öşr ve resmini ahz ve kabz itdirilüb mezburları ve aheri kadime muğayir dahl ve taarruz itdirilmek bâbında hükm-ü hümâyunum rica ve defter-hâne-i âmirende mahfuz defter-i evkafda müracaat olundukda Suruc nahiyesine tâbi vakf-ı zaviye-i Şeyh Müslim der karye-i Şeyh Müslim yazulduğı mahalde bin sekiz yüz akçe bazar mezra'ı Meşhed alur ve üç yüz elli akçe-i bazar mezra'ı Gökçe-öyük ve iki bin akçe-i bazar karyenin rüsûm-ı mezra'ı ve mevadisinde ve ma' gayrihuma birikdirilüb on iki bin dört yüz akçe yazı ile defter-i evkâfta muharrir kalemiyle tahrir ve zaviye-i mezbur vakfından olduğı mestur ve hazine-i amirende mahfuz Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda zaviye-i mezkûre tevliyyeti vazife-i muâyylene ile iştirâken merkûman Abdullah Halife veled-i kebir ve müderriszâde Mehmed Halife ve meşihatın dahi Seyyid Şeyh İbrahim Halifenin başka başka berevât-ı şerifemle üzerlerinde olduğı mukayyed olmağın defter-i hâkâni mucebince vukûf üzere amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifim vusul buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi hususu mezburun hüsema muvâcehesinde tamam-ı hak üzere mukayyed olub göresiz münâza'a fiha olan yerler dahl idüb ganem? ve sipahiler kurâ ve mezra'larının mümtaz ve muâyyen hududları dâhilinde kadimden öşr ve resmini zeâmet ve timarları tarafından alınagelen yerlerden olmayub fi'l-vâki zâviye-i mezbûre karye ve mezari'lerinin mümtâz ve muâyyen sınırları dâhilinde kadimden öşr ve resmini cibayet vakıfdan alınagelen yerlerden iken kadime muğayir fuzûlî müdâhale eyledikleri vâki ise men' ve def ve ol yerlerin öşr ve resmin kadimesi üzere vakf-ı mezbur tarafından ahz ve kabz ittirüb min ba'd defter-i hâkâniye ve emr-i hümâyunuma muğayir kimesneye iş ettirmeyüb husus-ı mezbur için bir dahi emr-i şerifim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz âlâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahriren fi evâsıt-ı Receb sene selase ve sitt'in ve mi'e ve elf (1163)/ 16-26 Haziran 1750.

Konstantiniye el-mahruse.

Fotoğraf-16: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamu'l-âlem müdebbir-i umuru'l cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehamu'l-en'am bi'r-re'yi's-sa'ib mümehhid-

i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclatu'l-mahkûk bi-sunuf-ı 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Rakka valisi vezirim (yok) paşa edamallahu te'ala iclalehu ve kıdvet'l-kuzat ve'l-hükkam ma'denu'l-fazl ve'l-kelam Suruc ve (yok) kadıları zide-fazlühuma tevkî-i refî-i hümâyun vâsıl olucak malûm olaki Suruc kazâsına tabî Şeyh Müslim karyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfının berât-ı şerifimle vazife-i muâyene ile iştiraken mütevellileri Abdullah Halife veled-i kebir ile Müderriszâde Mehmed Halife ve yine vazife-i muâyene ile zaviye-i mezbûre Şeyhi olan Seyyid Şeyh İbrahim Halife südde-i saadetime arzuhâl idüb vakf-ı mezbur mülhâkatından bin üç yüz akçe yazusu olan yine Suruç nahiyesine tâbi defter-i hakânide mukayyed Süveyde nâm mezrâya erbâb-ı timardan Birecik nahiyesinde Tel Makar nâm karye ve gayriden yigirmi yedi bin dokuz yüz doksan sekiz akçe zeâmete mutasarıf Mehmed Emin nâm zâim mezra'-ı mezkûre için benim zeâmetim mezra'larındadır deyü hilâf defter-i hâkâni müdahale ve gadr murad eyledüğün bildirüb ol-tarafa aher husus için mübâşir tâyin olunan sadrazam ağalarından (yok) zide kadrühü marifetiyle defter-i hâkâni mucebince (tahrir) zaviye-i mezbur vakfı defterinde zabt ve vaki (tahrir) mahsûlü kanun ve defter mucebince ahz ve kabz ittirülüb zâim-i merkûmu hilâf-ı defter-i hâkâni dahlve taarruz etdirilmemek bâbında hükm-ü hümâyunum rica ve defterhane-i âmiremde mahfuz olan defter-i evkâfa ve ru's-nâmçe-i hümâyun ve defter-i icmâl ve mufassala müracaat oldukda Suruc nahiyesine tâbi vakf-ı zaviye-i Şeyh Müslim der karye-i Şeyh Müslim yazıldığı mahallinde (tahrir)hâsıl bin üç yüz akçe yazu ile defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrir ve yine nahiyeye mezbureye tabî Meşhedü'l-yevm ve ma'a gayruhûma on iki bin dört yüz akçe yazu ile mumâleyhin evkâfından olub ve yine Suruc nahiyesine tabî mezrâ-i Gökçe-öyük nâm-ı diğzer Zer Erük der nezd-i kar[ye-i]Üçöyük nâm-ı diğzer Tonuz Depesi hâsıl bin altı yüz doksan dokuz akçe yazu ile olduğu defter-i hakânide muharrir kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde Birecik nahiyesine tâbi Güllüce ve ma'a gayrihuma birikdirilüb beş bin dokuz yüz doksan dokuz akçe bir icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen merkûmMehmed Emin kaydında olduğu mestur ve hazine-i âmiremde mahfuz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar oldukda Şeyh Müslim zaviyesi vakfının tevliyyeti vazife-i muâyene ile iştiraken merkûmân Abdullah Halife veled-i kebir ve Müderriszâde Mehmed Halife ve zaviye-i mezburenin meşihâti dahi vazife-i mâuyene ile merkum Seyyid Şeyh İbrahim Halife üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni ve kanun üzere amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifim vusul buldukda bu babda sâdır olan emrim üzere amel dahi Suruc nahiyesine tabi bin üç yüz akçe yazusu olan sâlifü'z-zikr Sevin mezrası ber-müceb-i defter-i hâkâni zaviye-i mezbure vakfi tarafından zabt ve vâki olan mahsulâtikanun ve defter mucebince ahz ve kabz itdirülüb zâim-i merkumu hilâf-ı defter-i hâkâni ber vechle dahl-ü taarruz itdirmeyesiz ve dahl olunub vakf-ı mezbura aid mahsûlden fuzûlü nesnesi alınmış ise bade'l-sübût hükm idüb alıvirüb min ba'd defter-i hâkâni ve kanunave emr-i hümâyunuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb husus-ı mezbur için bir dahi emrim varmalu eylemeyesüz şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahriren fi evâhir-i

recebül'ferd sene selâse ve sittîn ve mi'e ve elf (1163)/ 25 Haziran- 5 Temmuz 1750.

Konstantiniyye el-mahruse.

Fotoğraf-17: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-âlem müdebbir-i umuru'l cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehamu'l-en'am bi'r-reyi's-sa'ib mumehtid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalu'l-mahkûk bi-sunuf-ı 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Rakka valisi vezirim (yok) paşa edâmallahu teâla iclâlehü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlu ve'l-keâm Ruha kadısı zîde fazlûhuma tevki'-i refi-i hümâyun vasıl olucak malum olaki darendegan-ifermân-ı hümâyun Abdullah ve Mehmed ve (tahrîp) Şeyh Hüseyin ve (yok) ve (yok) nam kimesneler sütte-i saadetime arzuhâl idüb bunlar kendü hallerinde arazlarıyla mukayyed ve hilaf-ı şer'-i şerif kimesneye vaz' kusurlarınbulmayub şer'an müdehale ve rencide olmak icab itmez iken (tahrîp) daime İbadullahın akçelerim be gayr-i hak arz (tahrîp)olan müteveli Mehmed dimekle mevsuf kimesne kendü halinde olubbin yüz altmış senesinde bunların hilâf-ı şer'-i şerif (tahrîp) ol-mikdar akçeleriyle meşruta mezra'aları öşründen bi-hakkın? mâlumü'l-keyl mahsullerin fuzuli gasb ve gadr-i külli eyledüğün bildirüb şer'le görülüb fuzulü arz eyledüğü akçe ve mahsülleri girü (tahrîp) icra-ı (tahrîp) şer' ve ihkâk-ı hak olunmak babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden buyurduk ki hükm-ü şerifim vaduklarında ihzâr-ı hüsemâ kılub mukaddeman bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan hususların tamam-ı hak ve adl üzere mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu üzere ol babda mukteza-yı şer'i kadimde amel idüb dahi bâde's-sübût mezburun hilâf-ı şer'i şerifve be-gayr-i fuzuli gasb eyledüğü akçe ve mahsulün takrirat-ı? hükm idüb tamamen tahsil ve bi-kusur alıvrüb icrâ-yı hak eylesin min b'ad şer'i şerif ve emr-i hümâyunuma muhalif kimesneye iş itdurmeyüb ve kaziyede alâka ve medhalı olmayanları kat'an davâlarına karışdurmayub (tahrîp) üzere olanları isim ve resimleriyle vuku'u sıhhati üzere yazub asitane-i saadetime arz ve i'lâm eyleyüb husus-ı mezburiçün bir dahi emr-i şerifim ısdâr varmalu ve muhtac itmeyesin şöyle bilesin alâmeti şerife i'timad kılâsın tahrîren evâsıt-ı şehr-i ş'abanü'l-muazzam sene selase ve sittîn ve mi'e ve elf (1163)/ 16-26 Temmuz 1750.

Fotoğraf-18: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Ruha kazasında Suruç nahiyesinde vâki şeyh Müslim zaviyesi vakfından olmak üzere vazife-i muayyene ile zaviye-i mezburenin şeyhi olan Seyyid Şeyh İbrahim divan-ı hümâyuna arzuhal idüb berât-ı âlişânımla mutasarrıf olduğu meşihat-ı mezburenin nısf hissesini kendü hüsn-ü rızâsıyla erbâb-ı istihkâkdan Seyyid Şeyh Mustafa'ya feragat ve kasr-ı yed idüb beratını teslim etmekle kasr-ı yedinden nısf hisse zaviye meşihati mezbure tevcih ve üzerinde kalan nısf hisse

meşihatı için dahi yedine başka berat-ı şerif-i âlişânım virilmek babında istid'â-yı inâyet etmeğin mucebince kasr-ı yedinden nisf-ı hissesini tevcih ve beratları virilmek ferman olmağla işbu râfi-i tevki-i refiü's-şân-ı hâkâni kıdvetüs-sulehâû's-sâlikin mezbur Seyyid şeyh İbrahim zide salâhaya mezid-i inayeti padişâhânem zuhura götürüb bin yüz altmış üç senesi şabanü'l-muazzamının on yedinci günü tarihiyle müverrih virilen ru's-ı hümâyûm mucebince üzerinde kalan nisf hisse-i meşihatı için bu beratı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbur Seyyid Şeyh İbrahim zide salaha varub zaviye-i mezbure meşihatinden üzerinde kalan nisf hisse meşihata kema fi'l-evvel mutasarrıf olub edâ-yı hıdmet eyledikten sonra tayin olunan vazife-i muayyenesinden nisf hisse vazife-i muayyenesi evkaf-ı mezbure mahsulünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar (tahrip) tasi'i 'aşer (min şehir-i) Şab'an sene selase ve sittin ve mie ve elf (1163)/ 24 Temmuz 1750.

Fotoğraf-19: Belgenin Transkripsiyonu

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlâna Ruha kadısı zide fazlûhu tevki-i (refi-i hümâyûn) vâsıl olucak malûm olaki Şeyh Müslim evlâtlarından sâdat-ı kiramdan kıdvetü's-sadatü'l-kirâm Seyyid Şaban zide şerefhu südde-i saadetime arz(uhal idüb) kura-ı Ruha mahallatından mahalle toprağında bi'l-fiil zabt ve tasarrufunda hâne-i avâriz ..... tekâlif talebiyle teaddi olunmak icab etmez iken mahalle-i mezbur ahâlisi avâriz ve imadad-ı hazeriyye ve sâir tekâlif ve ehl-i örf taifesi tarafından dahi kuyu harcı ve sâir bilâ emr-i şerif tekâlif-i şakka talebiyle teaddi itmeleriyle bundan akdem mürasele-i şer'i şerife olduklarında muârizadan örf men' birle cânib-i şer'den îlam .....tekrar müraseleden hâli oldukların bildirüb ol-bâbda kanun üzere emr-i şerifim rica eyledüğü ecilden kanun üzere amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusul buldukda bu babda sâdir olan emrim üzere amel dahi husus-ı mezbur mukayyed olub göresin bundan dahl iden mezburların mahallesin toprağına bi'l-fiil zabt ve tasarrufunda hane-i avâriz bağlu emlak ve yerleri yoğise avâriz ve imdâd-ı hazeriye ve sair emr-i şerif ile tekâlif ve ehl-i örf talibi taifesi tarafından dahi kapu harcı ve bilâ emr-i şerif tekâlif-i şakka talebiyle teaddi ve rencide ettirmeyüb men' ve de' eylesesin min ba'd kanun ve emr-i hümâyûnuna muhalif kimesneye iş ettirmeyesin ve vakfiyyede medhali olmayanları dahl ü taarruz ettirmeyüb isimlerin yazub arz eylesesin husus-ı mezbur için bir dahi şikâyet olmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılâsın tahriren evail-i zi'l-kade sene hamse ve sittin ve mieteyn ve elf (1165)/ 10-20 Eylül 1752.

Fotoğraf-20: Belgenin Transkripsiyonu

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebirü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihtirâm sâhibü'l-'izz ve'l-ihtişâm el-muhtass-ı bi-mezid-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Rakka Beylerbeyisi (yok) dâme ikbâlehü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Ruha ve Birecik [kadıları] zide fazlühüma tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl

olucak malûm olaki Birecik Alaybeğisi olan darendegân-ıferman vacibü'l-iz'ân kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Ömer zîde kadrühü ile erbab-ı timardan (yok) ve (yok) ve (yok) ve (yok) nâm sipahiler ordû-yı hümâyunuma arzuhâl idüb bunlar kendü hallerinde olub hilâf-ı şer' ve kanun rencide eylemek icâb etmez iken sabıkân Rakka Beylerbeyisi olan (yok) hilâf-ı şer'i şerif bunlardan yedi yüz guruş cerime taleb idüb Dulkadiroğlu Mustafa nâm kimesneye cebren devr idüb bunlar dahi ikrâhen kabul etmekle mezbur Mustafa bunların hilâf-ı şer' ve kanun yedi yüz guruşların alub ziyade gadr ve teaddi eyledüğün ve bu bâbda Şeyhülislamdan fetva-yı şerifleri olduğun bildirüb mezburun hilâf-ı şer'i şerif alduğu akçeleri girü alıvirmek babında emr-i şerifim rica eyledikleri ecilden buyurdum ki hükm-ü şerifimle varduklarında ihzâr-ı hüsema kılub mukaddeman bir def'a şer'le görülüb bilâ gadr'i şer'i on beş yıl mürûr etmeyan d'avâların tamam-ı hak ve adl üzere teftiş ve tefahhus ve fetvâ-yı şerifelerine nazar idüb göresin arz olunduğu üzere olub fetvâ-yı şerifleri da'vâlarınamuvâfik ise ol-babda muktezâ-yı şer'i kâvim ve fetvâ-yı şerifeleri mucebince amel idüb dahi mezbur Mustafa bunlardan hilâf-ı şer'i şerif alduğu guruşları bade's-sübût şer'le hükm idüb bi-kusûr alvirüb taallül ve inad ettirmeyesin min ba'd şer'i şerife ve fetvâ-yı münif'e ve emr-i hümâyunuma muhâlif kimesneye iş ettirmeyesin hak üzere olub kazıyyede medhali olmayanları dahl ettirmeyüb eslemayanları yazub arz eyleyüb husus-ı mezbur için tekrar şikâyet olunub bir dahi emr-i şerifim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife itimâd kılâsin tahriren fi evâhir-i şehri muharremül-haram li-sene tis'a ve semânin ve mi'e ve elf (1189)/ 23 Mart-3 Nisan 1775.

Be makam-ı Sahra-i Davud Paşa.

Fotoğraf-21: Belgenin Transkripsiyonu

Ruha kazâsında Suruç nahiyesinde vaki' Şeyh Müslim zaviyesi vakfının vazife-i muâyylene ile meşihatine mutasarrıf olan iş bu rafi'-i tevki'-i refiü's-şân-i hakâni Esseyyid Şeyh Ali Halife veledes zide şeref siyadete divân-ı hümâyuna arzuhâl idüb asitâne-i âliyyemden ve yedinde? azimet idüb (tahrîp) er kulu? yedinde olan beratı zayı? olmağla zayı'inden kaydından müceddeden yedine berat-ı şerif-i âli-şân verilmek babında istida'-yı inâyet-i meşihatine? mucibince meşihat sahibi mumâileyh Es-seyyid Şeyh Ali Halife veledes zide şeref siyadete kayd şart ve zayı'inden berat ita olunmak fermanımolmağın hakkımda mezid-i inâyet-i padişâhanem vücuda getürüb bin yüz seksan dokuz senesi ramazan-ı şerifinin ikinci günü tarihiyle suretin virilüb ru's-ı hümâyun mucibince zayı'inden müceddeden bu berat-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki mumaileyh Es-seyyid Şeyh Ali Halife veledes zide şeref siyadete varub (tahrîp) üzere zaviye-i mezkure vakfının vazife-i muâyylene ile meşihatine mutasarrıf olub eda-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazife-i muâyylene ile meşihat-ı mezkûre ne minval üzere mutasarrıf ola gelmiş ise yine ol-minval üzere vazife-i muâyyyenesin evkâf-ı mezkure mahsulünden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf-ı ola şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimâd

kılasız tahrîren fî'l-yevmi's-sâdis-i 'aşer min Şevval sen ts'a ve semane mi'e ve elf (1189)/ 11 Aralık 1775.

Fotoğraf-22: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizamı'l-'âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sakıb mütemmim-i mehamu'l-en'am bi'r-reyis-i-sa'ib mümehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclatu'l-mahkûk bi-sunuf-ı 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Rakka valisi vezirim (yok) Paşa edamallahu teâla iclâlehu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazlu ve'l-kelam Mevlâna Suruc kadısı zide fazluhü tevki-i refi-i hümâyun vasıl olucak malûm olaki Suruc kazasına tâbi Müslim karyesi sakinlerinden Şeyh Ali zide salâha südde-i saadetime arzuhâl idüb bu kendü halinde arzıyla mukayyed ve kimesneye hin-i vekâleti olmayub müdahele olunmak icab etmez iken karye-i mezbûre sakinlerinden Şeyh Ali vekil-i meşhur kimesne kendü halinde olmayub bin yüz doksan senesinden şer'i şerif ve be-gayr-i hak malın olduğu beş yüz keyl hinta ve şâirini kabz-ı ahz ve gadr eyledüğün ve bu babda d'avasına muvâfık Şeyhü'l-islamdan fetva-ı şerife virildiğün bildirüb mahallinde şer'le görülüb ber-muceb-i fetvâ-yı şerife icra-yı şer' ve ihkak-ı hâk olunmak babında emr-i şerifim ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuşdur buyurdum ki (tahrip) emrim üzere amel dahi ihzâr-ı hüsema kılınub mukırr-ı ber vak'a-yı şer'le görülüb fasl olunmayan ahvallerin tamam-ı hak üzere mukayyed ve fetva-yı şerifesine nazar idüb göresiz i'lam olunduğu üzere ise ol-babda mukteza-yı şer'i kadim ve fetva-yı şerifesin mucebince amel idüb dahi ber-vech-i meşruh merkumun hilâf-ı şer'i şerif ve bi-gayr-i hakk ahz ve kabz eyledüğü ol miktar keyl hinta ve şâirin bade's-sübût hükm idüb tamamen tahsil ve buna (tahrip) bi-vech-i şer'i taallül ve muhâlefet itdirilmeyüb ber muceb-i fetvâ-yı şerife ve bir mukteza-yı şer'-i hatır-ı icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak eyleyesiz min' ba'd şer'i şerife ve fetvâ-yı münife ve emr-i âlişânıma muhalif kimesneye iş ettirmeyüb bu husus için tekrar emr-i şerifim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız tahrîren fî evâil-i şehri Recebü'l-ferd li-sene seb'a ve ts'in ve mi'e ve elf (1197)/ 2-12 Haziran 1783.

Fotoğraf-23: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garrâ-yı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Ruha kazâsı vüzâfatından Suruc nahiyesinde vâki merhum Şeyh Müslim kuddise sırrahü'l-azizin vakfının yevmi üç akçe vazife ile ber muceb-i şart-ı vâkıf-ı câbisi olan erbâb-ı istihkâkdan işbu darende-i fermân-ı hümâyun Mevlâna Şeyh Mehmed mutasarrıf olub bir vechile hıdmet-i lâzimesinde azl i'câb olunur hisse olmayub bu âna değün evlâdiyet ve meşrutıyyet üzere mutasarrıf ola-gelmişler iken aherden hilâf-ı şart-ı vâkıf İbrahim nâm kimesne alub mezbura külli gadr etmekle ref' olunub girü mezbura kemâ-kân iltica ve mukarrer kılınmak babında inâyet taleb etmeğün vâki sadaka idüb bu berât-ı hümâyunu virdim ve burdum ki b'ade'l-yevm

mezbur zikr olunan vakfı ref' olunan mezburun yerine kemâ-kân evlâdiyyet ve meşrutıyyet üzere câbisi olub hıdmet-i lâzımesin mer'î müeddi kılındıktan sonra yevmi üç akçe vazifesine mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devâm-ı ömr-ü devlet için duâya müdâvemet ve mülâzemet göstere ol-babda taraf-ı aherden ferd dahl u taarruz kılmayalar şöyle bilub alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahriren fi evâhir-i şehri Şevvalî'l-mükerrerrem sene seb'a ve tis'in ve mi'e ve elf (1197)/ 17-27 Eylül 1783.

Mahruse-i Konstantiniyye

Fotoğraf-24: Belgenin Transkripsiyonu

Düstûr-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamı'l-'alem mudebbir-i umuru'l cumhur bi'l-fikri's-sakıb mutemmmim-i mehamu'l-enam bi'r-reyi's-sa'ib mumehhid-i bünyani'd-devlet ve'l-ikbal müşir-i erkanu's-sa'adet ve'l-iclalu'l-[mahkuk bi-sunuf-ı] 'avatıfu'l-meliku'l-a'la Rakka eyâletinde mutasarrıf olan vezirim (yok) paşa edamallâhu teâlâ iclâlehü ve kıdvetül-kuzât ve'l-hükkâm ma'denül-fazl-u [ve'l-kelam] kadıları zide fazlühüma tevki-i refi-i hümâyün vasıl olucak ma'lum olaki Suruc nahiyesinde vâki şeyh Müslim zaviyesinin vazife-i muayyene ile bi'l-fil (tahrıp) şeyhi olan kıdvetül'ulemâü's-sâlikîn Şeyh Muhammed zide salâha divan-ı hümâyünuma arzuhal idüb meşihati mezbur hâlâ üzerinde olub bir vechile hazır olub icab eylemezken aherden (tahrıp) kimesne seni ref' itdirdim deyü bir def'a iki senelik ve bir def'a bir senelik mahsulün fuzulî ahz ve kabz idüb (tahrıp) eylediğün bildirüb berâtı mucebince zabt ettirmeyüb mezburun fuzulü ahz ve kabz eylediğü mahsulü alıvmek babında emr-i şerifim rica idüb (tahrıp) mahfuz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda Ruha kazasında Suruç nahiyesinde vâki Şeyh Müslim zaviyesinin meşihati vazife(si) (tahrıp) senesi cemaziyelevvelinin yığirmi sekizinci günü Seyyid İbrahim ref'inden Seyyid Mehmede tevcih olunduktan sonra zaviye-i mezburun vazife-i muayyenesi ile şeyhliği Şeyh Mehmed üzerine ve erbab-ı vezaif kendüden râzı ve şükran üzre iken Suruç nâibi Ali bey arzıyla hilâf-ı inhâ-ı mâl-ı vakfı ekl ü bel' eyledi deyü İbrahim alub ru's itdirüb lâkin vakf-ı mezburun mütevellisi ve erbâb-ı vezâfi Şeyh Mehmedin hüsn-ü haline şehâdet ve haber virmeğın mezbur İbrahim dahi yedinde olan (tahrıp) merkum Şeyh Mehmede teslim ve defter itdirmekle kasr-ı yedibnde müceddeden vâkıf ve mukarrer kılınmak ricâsına Suruç kadısı mevlânâ Osman zide fazluhu arz itmek (tahrıp) tevcih ve **bin yüz on yedi** senesi cemaziyelâherinin on altıncı günü tarihiyle müverrih virilan ru's-ı hümâyün ile berât-ı şerifi virilüb hâlen üzer(inde) derkenâr olmağın imdi derkenârı mücebince zabt ettirilmek bâbında ferman-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmü şerifimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi meşihat-ı mezbur vech-i meşruh üzre merkum şeyh Mehmedin hâlen üzerinde olduğu hazine-i harem? defterlerine mukayyed olmağla yedinde olan beraf-ı âlişânım mücebince zabt itdirüb mezburu ve aheri (tahrıp) dahl ve tarruz ettirmeyesin mezbur (tahrıp) olvechile inha ile mahsulünden fuzulî olduğu var ise mukayyed olunub şer'le girü alvirüb ta'allül ve niza' ve inad ve muhalefet ettirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad (kılâsın) tahriren fil

yemi't-t'asi min şehri Rebiü'l-evvel sene ihda?(tahrip) 'işrin ve mi'eteyn (ve elf)
(1221)/ 24 Mayıs 1806.

Fotoğraf-25: Belgenin Transkripsiyonu

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Suruc kazâsında naibü's-şer' olan Mevlâna (yok) zide ilmûhu tevkî'i refî'i hümayun vasıl [olucak] kazâ-i mezbura tabi Şirvan nâm karyede ve kurbuna karib yerde cami-i şerif olub mesâfe-i be'ide olmağla eyyâm-ı şitâda külli azab çekilüb müslümanlar sevvâb-ı cum'adan mahrum olmalarıyla ashab-ı hayratdan işbu darende-i fermân-ı hümayun Mir Mehmed bin Osman nâm sahibü'l-hayr kendi etibba? malıyla karye-i mezbûre müceddeden câmi-i şerif binâ ve hayr vaz' etmek için izn-i hümayunum ricâsına istid'â-yı inâyet etmeğin izn-i hümayunum (?) kılub buyurdum ki hükm-ü şerif vâcibü'l-etibba?ımlavardıkda göresiz karye-i mezburede mevzi-i mezbur arâzi-i mîrîye ve bir kimesnenin mülkü olmayub e'imme-i i hanefiye rıdvanullah-u teâlâ aleyhim ecmâin hazretlerinin tecviz eyledikleri yerde ise karye-i mezkûra müceddeden câmi-i şerif bina ve hayr vaz' idüb ikamet salâvat-ı cuma' ve 'yidin olunub devam-ı ömr ve devlet için duâya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerife itimad kılalartahriren evâhir-i Cemâziyevvel sene ihdâ ve 'işrin ve mi'eteyn ve elf
(1221)/ 3 Ağustos 1806.

Konstantiniyye.

Fotoğraf-26: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükümü oldur ki

Şuruç Kazasına tabi Şirvan nâm karyede vâki ashab-ı hayratdan Mir Mehmed bin Osman nâm sahib-i hayrât izn-i hümayun ile binâ eylediği câmi-i şerife hatib nasb ve tayin olunmak lazım ve mühim olmağla erbâb-ı istihkâkdan bâni-i mezbur işbu râfi-i tevkî'i refiü's-şân-ı hâkânî mevlânâ Mir Mehmed halife bin Osman her vechile layık ve mahal ve müstehak olmağın hitâbet-i mezkûre bervech-i hasbi tevcih olunub yedine müceddiden emr-i şerif-i âlişânım virilmek babında istid'â-yı inâyet etmeğin vech-i meşruh üzre merkurum tevcih ve sadaka idüb bu berat-ı hümayün saâdetmakrun virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mevlânâ-yı merkurum mir mehmed halife bin Osman varub zikrolnan câmi-i şerifde hatib olub hıdmet-i lazimesin meri ve müeddâ' kıldıktan sonra bervech-i hasbi mutasarrif olub vakfın ruhu ve devam-ı ömr-ü devlet için ve duâya müdâvemet gösterib şöyle bilüb alâmet-i şerife itimad kılalar tahriren fi'l-yevmi's-samin ve 'işrin min şehri Cemâziyevvel sene ve ihdâ ve 'işrin ve mi'eteyn ve elf. (1221)/ 5-15 Ağustos 1806.

Fotoğraf-27: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garra-yı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Suruç kazâsında vâki Şeyh Müslim zaviyesinin ber-vech-i hasbî nısf hisse türbedârlığına mutasarruf olan erbâb-ı istihkakdan iş bu rafî'-i tevki'-i refî'ü'-ş-şân-ı hâkanî Eş-şeyh Osman halife bi'l-fiil berât-ı şerifimle Şeyh Ali bin Hasan mahlûlünden mutasarruf olub lâkin yedinden olan beratı zâyîi olmağla darsaadetimden gerü kaydı mucebince zayı'den tevcih olunub yedine müceddeden berat-ı şerif-i âli-şânım virilmek babında istid'ayı inâyet itmeğın berât-ı atiki zuhurunda amel itibar olunmayub kaleminde hakkak? olunmak sebebi talebiyle zâyî'den merkuma tevcih ve sadaka idüb bu berat-ı hümayun saadet-makrunu virdim ve buyurdum ki bade'l-yevm merkum Eş-şeyh Osman halife varub zaviyede kemâkân nısf türbedar olub hıdmet-i lâzimesin mer'î ve müeddâ' kaldıktan sonra bervech-i hasbî mutasarrıf olub vakfın ruhu ve devâm-ı ömr-ü devletiçün duâya müdavemet göstere bu babda taraf-ı aherden ferd mani ve mezâhim ve muâriz olmayub asla dahl ve taarruz kılmayalar şöyle bilip alâmet-i şerif itimad kılalar tahriren fi'l-yevmi'r-râbi min şehri'l-Cemâzielahir sene ihda ve işr'in ve mi'eteyn ve elf (1221)/ 19 Ağustos 1806.

Kostantiniye el-mahruse.

Fotoğraf-28: Belgenin Transkripsiyonu

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlâna Ruha kadısı zide fazlihü tevk'-i refî-i hümayun vâsil olucak mâlum olaki Ruha kazâsında Suruç nahiyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfının sülüs hisse cibayet cihetine mutasarrıf olan Seyyid Mehmed Bozan Halife diyâr-ı ahire gidüb yed-i hâli ve hıdmet-i m'uattal kalmağla erbâb-ı istihkakdan Esseyyid Şeyh Müslim üzerine merkumunun terk-i hıdmetinden vazife-i mersumesiyle tevcih ve yedine bir kıt'a berât-ı âlişânım virilmesini vakf-ı mezbur mütevellisi ba-memhur arz eylediği ecilden hazine-i amiremde mahfuz Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukda Ruha Kazasında Suruç nahiyesinde vaki Şeyh Müslim zaviyesi vakfından almak üzere (tahrip) vazife ile sülüs hisse-i muayyene cihetine mutasarrıf olan Seyyid Şeyh Abdurrahman halife ibn İsmail fevt olmağla mahlûlünden bin iki yüz yigirmi bir senesi Cemazielahiresinin on birinci günü kendü arzihalim ve sâdır olan ru's-ı hümayun mucebince Esseyyid Mehmed Bozan halifeye tevcih olunub berat-ı âlişânım virildiği muhasebe-i merkumeden ve muktezası ba'de's-sübût sülüs hisse cibayete refî'i arz olunan Seyyid Mehmed Bozan bundan akdem mahlûlünden tevcih ve edasına bilâ niza' üzerinde olub refîi üzere lazım gelmeyüb ancak merkumu diyâr-ı aherden gönderdiği tahrir olunduğundan bu surette cem'î marifeti ve marifet-i şer'le sülüs hisse cibayete aid ve râci' olan muceb-i beratı her ne ise hâle getirmemek hıdmeti idare olunmak üzere berât-ı âlişânım süduru iktiza eylediği ru's-ı hümayunumdan başka başka derkenar olunmağın imdi mukteza-ı derkenar mucebince amel olunmak babında ferman-ı âlişânım sâdır olmuştur

buyurdum ki hükm-ü şerifim vardukda bu babda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vakf ve iştirak yevmi bir akçe vazife ile sülüs hisse cibâyet cihetine merkur Seyyid Mehmed Bozan'a tarih-i mezkûrda tevcih olunub berat-ı âlişânım virildiği hazine-i âmirem defterlerinde mukayyed olmağla sen ki kadı-ı mumaileyhsin husus-ı mezkûru cümle marifeti ve marifet-i i şer'le sülüs hisse cibayete aid ve râci olan muceb-i beratı her ne ise halel getirmemek üzere vekâletile hizmet-i mezkureyi idare ve rüyet itdirdüb hilâf-ı şer'-i şerif ve muğayir-i emr-i âlişânım hareket itdirmeyesin şöyle bilesin âlemet-i şerife itimad kılasın tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin Şevvalü'l-mükerrem sene ihda ısr'in ve mi'eteyn ve elf (1221)/ 31 Aralık 1806.

Fotoğraf-29: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Bin iki yüz yirmi üç senesi cemaziyel ahirinin dördüncü günü taht-ı âli bâht-ı Osmanî üzere cülüs-ı hümayun meymenetmakrûn vâki olub umûman tecdid-i berâvat olunmak fermanın olmağın binaen aleyh halen Ruha kasabasınnda Suruç nahiyesinde vâki Şeyh Müslim zaviyesi vakfından olmak üzere yevmi bir akçe vazife ile sülüs hisse cibayetine mutasarrıf olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'-ş-şânî hâkani Es-seyyid Eş-şeyh Osman halife veledes zide salâha yedinde olan atik beratı darsaadetime getürüb tecdidin rica eylemeğın hakkında mezidi inâyet-i padişâhanem vücuda getürüb atik beratı mucebince tarih-i merkurda müceddeden bu berât-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki mezbur Es-seyyid Eş-şeyh Osman halife veledes zide salâha varub uslûb-ı sâbık üzere sülüs hisse cibâyete mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra tayin olunan yevmi bir akçe vazifesin evkâf-ı mezbûr mahsülünden mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerife itimad kılalır tahriren fi'l-yemvi'l-ışrin şehri Saferü'l-hayr li sene ihdâ ve selâsin ve mi'eteyn ve elf (20 Safer1231)/ 21 Ocak 1816.

Fotoğraf-30: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Bin iki yüz yigirmi üç senesi Cemaziyelahirinin dördüncü günü taht-ı âli-baht-ı Osmanî üzere cülüs-ı hümayun meymenet makrûnum vaki olub umûmen tecdid-i berevât olunmak fermanım olmağın binaenaleyh halen Ruha kazâsında Suruc nahiyesinde vâki Şeyh Müslim zaviyesi vakfının nisf vazife-i muayyene ile nisf hisse şeyh olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'-ş-şân-ı hâkani kıdvetü's-sülehaü's-salikîn Şeyh Osman Halife zide salâha yedinde olan atik berâtın darsaadetime gönderüb tecdidin rica etmeğın hakkında mezidi inayeti padişâhanem vücuda getürüb atik beratı mucebince tarih-i mezbûrdan müceddeden bu berat-ı hümayunu virdim ve buyurdum ki min ba'd Şeyh Osman Halife zide salâha varub uslub-ı sabık üzere nisf hisse meşihat-i mezkûre mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel nisf hisse vazife-i muayyenesine ne vechle mutasarrıf olagelmış ise

yine ol-vechle nısf vazife-i muayyenesin evkâf-ı mezkûre mahsulünden mütevellisi olanlar yedinden alub müdahale olunmaya şöyle bileler alamet-i şerife itimad kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min şehri-i Saferü'l-hayr sene ihda ve selasin ve mi'eteyn ve elf be-makam-ı kostantiniyye el-mahsure (1231). 21 Ocak 1816.

Fotoğraf-31: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Suruc kazasında Şeyh Müslim zaviyesinin bervech-i hasbi türbedarlığına mutasarrıf olan erbâb-ı istihkakdan işbu râfi-i tevki-i refiü's-şânî hâkanî Esseyyid Eşşeyh Osman zide salâha bilfiil berât-ı şerifle mutasarrıf olub (...) yedinde olan beratı zâyi olmağla der-saadetimden girü ve kadimden kaydı mücebince yedine müceddiden berât-ı şerif-i âlişânım virilmek babında istid'a-yı inâyet eylemeğın sadr olan ferman-ı âlilerine imtisâlen işbu arzuhal ve derkenâra nazar olundukda Suruc kazasında Şeyh Müslim zaviyesinin ber-vech-i hasbi türbedarlık cihetine bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olan sahib-i arzuhal Seyyid Eşşeyh Osmanın berâtı zâyi olmağla zâyi'den berât-ı şerif ihsan buyurulmak babında istid'a-yı inâyet ider kazâ-i mezbûr naibi Şeyh Mehmed Mes'ud arzıyla bin iki yüz on iki senesi Cemaziyelâherinde mezkûr türbedarlığın nısfı Şeyh Ali bin Hasan mahlülünden ve nısf-ı aheri Şeyh Mehmed mahlülünden bi'l-istid'â bilâ veled fevti vâki ise şartıyla b'ade bin iki yüz yigirmi bir senesi Cemaziyelâherinin on dördüncü günü tarihiyle müverrihe ve müsahhîh sâdırolan fermân-ı âli mucebince merkum Esseyyid Eşşeyh Osmana tevcih olunduğu derkenarından müstebân ve merkumu cihet-i mezkûreye mutasarrıf olub berât-ı zayı olub minha? kazâ-i mezbur ahalisinden vakf-ı mezbur mütevellisi Seyyid Şeyh Nebi bin Müslim ve Seyyid Hüseyin bin Seyyid Ahmed nâm kimesneler ale't-târikü's-şehâde ihbâr etmeleriyle ber müceb-i ihbâr merkum Esseyyid Eşşeyh Osmanın yedinde kadimden berât-ı şerif-i âli-şân buyurulub ve alemü'l-ulemâi'l-mütebahhirin bi'l-fi'il Anadolu Kazaskeri Mevlâna Seyyid Mustafa idüb edamullahu teâlâ fezailehü i'l'am itmeleriyle i'lâmı mucebince mezburun berât virilmeğın bin iki yüz otuz bir senesi rebiülaherinin altıncı günü tarihiyle müverrihe ve müsahhîh fermân-ı âli sâdır olmağla sâdır olan ferman-ı âli mucebince merkum sadaka idüb bu berat-ı hümayun sa'adet-makrunu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm merkum Esseyyid Eşşeyh Osman zide salâha varub zikr olunan zaviyenin türbedarı olub hıdmeti lâzımesin mer'û ve müeddi kıldıkdan sonra bervech-i hasbi mutasarrıf olub vâkıfın ruhu ve devam-ı ömr-ü devletiçün duâya müdâvemet göstere şöyle bilüb alâmet-i şerife i'timad kılarsız tahriren fi'l-yevmi'l-hadi-i 'aşer min şehri-i Rebiülevvel li-sene hadi ve selasin ve mieteyn ve elf (1231) 15 Şubat 1816.

Be-mâkam-ı Konstantiniyye.

Fotoğraf-32: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Nezaret-i evkâf-ı hümâyun mülûkanem mülhak evkafdan Suruc kazâsında vaki' Şeyh Müslim zaviyesi vakfının ber-vech-i hasbi türbedarlık ciheti Seyyid Şeyh Bozan ve Seyyid Şeyh Hüseyin ibn Şeyh Süleyman üzerlerinde iken merkûmandan Seyyid Şeyh Bozanın vefâtı vuku'uyla mahlûlünden kebir ehl oğulları meşayihdan Nebi ve Mustafa ve Mehmed ve Hamza ve Ahmed ve Hasana iştiraken ve diğer nisfının mutasarrıfı Merkum Seyyid Şeyh Hüseyinin hüsn-ü vefasıyla ferağ ve kasr-i yedinden mumâileyhimun Şeyh Nebiye müstakilen tevcihi hususu mahallinden bilimüm erbab ve arızaya inha olunmuş Milli? inha nizamına tevakkuf eylemiş olduğundan ber-muceb-i inha merkum Şeyh Bozanın hissesi mahlûlünden oğulları mumâileyhime iştiraken ve merkum Şeyh Hüseyinin hissesi kasr-i yedinden mumâileyhimeden mezkur (tahrip) müstakilen ber-muceb-i nizamü'n-nefs bila-kusur eda-yı hıdmet eylemek ve terk ve tekâsül iderler ise ref'lerinden ahire virilmek şartıyla tevcih ve yedlerine başka başka berat-ı şerifim i'ata olunmak babında sâdır olan hümâyunum nazırı olub mecidiye ve imtiyaz nişân-ı hümâyunumun birinci rütbe (tahrip) hâmil olan diyar-ı meşhed vezirim düstur-u mükerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-'alem müşir-i? Ali GalibPaşa edamallahu teâla iclalehu tefhis itmekle mucebinca tevcih olunmak fermanım olmağın bin iki yüz yetmiş üç senesi zilhiccesinin (tahrip) üçüncü günü tarihiyle müverrih virilen r'us-ı hümâyunum mucebinca nisf hissesiçün lazımu's-südü' olan diğer bir kıt'a berat-ı şerifim virilmekle ber-vech-i muharrer mumâileyh işbu râfi'-i tevki'-i refiü's-şânî hâkanî Şeyh Nebi Halife zide salâhaya nisf hisse türbedarlık ciheti için dahi bu berat-ı hümâyunumu virdim ve buyurdum ki mumâileyh fâriğ-i merkumun kasr-i yedinden nisf hisse cihet-i mezbur şart-ı mezkur üzere müstakilen mutasarrıf olub işbu berat-ı âlişânıma muğâyir ber-vech-i hasbi türbedarlığı umuruna taraf-ı aherden müdehale eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife itimâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-'ışrin min şehri-i Safer sene erb'a ve seb'in ve mi'eteyn ve elf (1274)/ 10 Ekim 1817.

Fotoğraf-33: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân tuğray-ı garray-ı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Nezaret-i evkâf-ı hümâyun-ı mülûkanem mülhak evkafdan Suruc kazâsında vaki' Şeyh Müslim zaviyesi vakfının ber-vech-i hasbi türbedarlık ciheti Seyyid Şeyh Bozan ve Seyyid Şeyh Hüseyin ibn Seyyid Şeyh Süleymanın üzerlerinde iken merkumândan Seyyid Şeyh Bozanın vefâtı vuku'uyla mahlûlünden kebir ve ehl oğulları meşayihdan Nebi ve Mustafa ve Mehmed ve Hamza ve Ahmed ve Hasana iştiraken ve diğer vakfının mutasarrıf-ı merkum Seyyid Şeyh Hasanın hüsn-ü vefasıyla ferağ ve kasr-ı yedinden mumâileyhden Şeyh Nebiye müstakilen tevcihi hususu mahallinden bilimüm mazbata ve arizâ inha olunmuş ve milli (tahrip) nizamına tevakkuf eylemiş olduğundan ber mucceb-i inha merkum Şeyh Bozanın hissesi mahlûlünden oğulları mumâileyhime iştiraken ve merkum Şeyh Hasanın hissesi kasr-ı yedinden mumâileyhimeden merkum Şeyh Nebi halifeye müstehak

ber muceb-i nizam-ı (tahrip) bila- kusur eda-yı hıdmet itmek ve terk ve tekâsül iderse ref'lerinden ahere virilmek şartıyla tevcih ve yedlerine başka başka berat-ı şerifim i'ata olunmak babında sâdır olan (tahrip) nazırı olub mecidiye imtiyaz nişân-ı hümâyunları[nın] (tahrip) ve diyar-ı meşhed vezirim düstûr-u mükerrer müşir-i mufahham nizâmü'l-âlem müşir-i... Ali Galib Paşa edamallâhu tea'la iclâlehu (tahrip)mucebince tevcih olunmak fermanım olmağın bin iki yüz yetmiş üç senesi zilhiccesinin yigirmi üçüncü günü tarihiyle müverrih virilen ru's-ı [hümâyunum] mucebince nısf hissesi için lazımü's-südur olan diğ'er bir kıt'a berat-ı şerifim virilmekle ber-vech-i muharrer mumaileyhim iş bu râfi'un tevki-i refiü's-şân-ı hâkanî Nebi ve Mustafa ve Hamza ve Ahmed ve Hüseyin zide salâhûma nısf hisse türbedarlık ciheti için dahi bu berât-ı hümâyunumu virdim ve buyurdum ki mumaileyhim babaları müteveffa-yı merkumun (tahrip) nısf hissesi ciheti mezkura şart-ı mezkur üzere iştiraken mutasarrıflar olub iş bu berat-ı şerifime muğayir bervech-i hasbi türbedarlıkları umuruna taraf-ı aherden müdahale eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerife itimâd kılalar tahriren fi'l-yevmi'l-ışrin min şehr-i Saferü'l-hayr sene erba' ve seb'in ve mi'eteyn ve elf (1274)/ 10 Ekim 1817.

Fotoğraf-34: Belgenin Transkripsiyonu

Bin iki yüz doksan üç senesi şa'banı şerifin onbirinci günü taht-ı âli-baht-ı osmanî üzere cülûs-ı hümâyun saadet makrun-ı mülûkânem vaki olub umumen tecdid-i berevât olunmak kaide-i mer'iyye-i saltanat-ı seniyyeden olunmuş olduğuna binaen memâlik-i şâhanemde bulunan bilcümle hademe lazıme ve saireye canib-i hazine-i lazıme-i hümâyunumdan i'tâ kılınmış olan berâvat-ı şerife kuyuduyla tatbik ve muamelât aklamına sairesi terfik olunarak muciblerince ashab-ı yedlerine tecdiden berevâtı âli-şânımın i'tâsı lüzûmu sadır olan fermân-ı âli-şânım iktizasından görünmüş olmağla li-ecli't-tecdid takdim kılınan berevât-ı şerife-i mezkûreden evkâf-ı mülhakâtдан Ruha kazasında Suruc nahiyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfından olmak üzere yevmi bir akçe vazife ile sülûs hisse cibayet ciheti bin iki yüz yetmiş üç senesi zilhiccesinin evâhiri tarihiyle uhdelerinde olduğu kayda tebeyyün iden işbu râfi'-un tevki'-i refiü's-şân-ı hakânî Şeyh Nebi ve Şeyh Mustafa ve Şeyh Mehmed ve Şeyh Hamza ve Şeyh Ahmed ve Şeyh Hasan zide salâha cihete tecdiden bu berât-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki mumâileyhim cihet-i mezbure hissesine vazife-i mersûmesiyle mutasarrıflar olub kemâfi's-sâbık edâ-yı hüsnü hıdmet eyliyeler tahriren fi'l-yevmi's-sâni min şehr-i Cemaziyelahir sene hamse ve tis'in ve mi'eteyn ve elf (1295)/ 3 Haziran 1878.

Fotoğraf-35: Belgenin Transkripsiyonu

Nişan-ı şerif-i âli-şân sâmi-i mekân-ı tuğray-ı garrâ-yı cihân sitân-ı hakânî hükmü oldur ki

Bin iki yüz doksan üç senesi şa'banı şerifin onbirinci günü taht-ı âli baht-ı osmanî üzere cülûs-ı hümâyun meymenet makrun-ı mülûkânem vaki olub umumen tecdid-i berevât olunmak kaide-i mer'iyye-i saltanat-ı seniyyeden olunmuş olduğuna

binâen memâlik-i şâhanemde bulunan bilcümle hıdmet-i lazıme vesaire canib-i hazine-i lazıme-i hümâyunumdan i'tâ kılınmış olan berâvat-ı şerife kuyuduyla tatbik ve muamelât aklamına vesairesi ...olunarak muciblerince ashab-ı yedlerine tecdid-i berevâtı âli-şânın i'tâsı lüzûmu sâdır olan fermân-ı âli-şânım iktizasından görünmüş olmağla li-eclî't-teccid takdim kılınan berevât-ı şerife-i mezkûreden evkâf-ı mülhakâtdan Ruha kazâsında Suruc nahiyesinde Şeyh Müslim zaviyesi vakfından olmak üzere vazife-i muâyneyi hisse-i meşihat ciheti bin iki yüz yetmiş dört senesi Muharreminin evâhiri tarihiyle guresinde olduğu kabz-ı tebeyyün iden işbu râfî'-i tevki'-i refiü'-ş-şân-ı hakâni Şeyh Nebi bin Bozan zide salâhaya tecdiden bu berât-ı hümâyunu virdim ve buyurdum ki mumâileyhim cihet-i mezbure hissesine vazife-i mersûmesiyle mutasarrıflar olub kemâfi's-sâbık edâ-yı hüsnü hıdmet olunmuk şartıyla cihet-i mezkure bilâ-sene vazife-i muâyneyesiyle mutasarrıf ola tahriren fi yevmi's-sâni min şehri Cemaziyelahir sene hamse ve tis'in ve mi'teyn ve elf (1295)/ 3 Haziran 1878.

Kaynakça

Arşiv Kaynakları

Başbakanlık Osmanlı Arşivi

Tapu Tabir Defterleri (BOA. TD) 184, 276, 496, 501.

Maliyeden Müdever Defterler (BOA. MAD) 75

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Kıyud-ı Kadime Arşivi (TKGM KKA, TD) 173.

Diğer Kaynaklar

Cahen, Claude, *Osmanlılardan Önce Anadolu*, İstanbul 2002.

Durukan, Aynur-Mustafa Akpolat, *Birecik, Halfeti, Suruç, Bozova İlçeleri ve Rumkale'de Taşınmaz Kültür Varlıkları*, Ankara 1999.

Plessner, M., "Suruç", *MEB İA*, C.XI.

Solakzade Mehmed Hemdemi, *Solakzade Tarihi*, C.II, (Yay. Vahit Çabuk), Ankara 1989.

Turan, Osman, *Selçuklular Tarihi ve Türk İslam Medeniyeti*, Ankara 1965.

_____, *Selçuklular Zamanında Türkiye Siyasi Tarihi*, İstanbul 1971.

Uzunçarşılı, İ. Hakkı *Osmanlı Tarihi*, C.II, Ankara 1964.

Yılmaz, Ali, *XVI. Yüzyılda Birecik Sancağı*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1996.

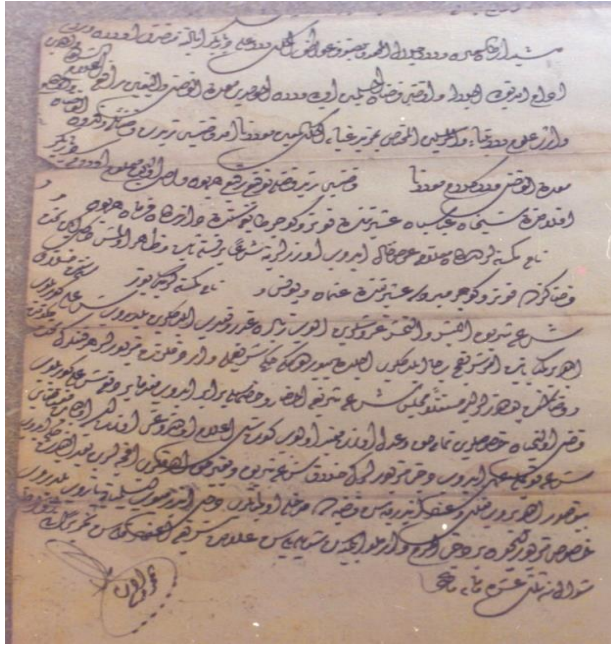
Fotoğraf-1: Belgenin Aslı

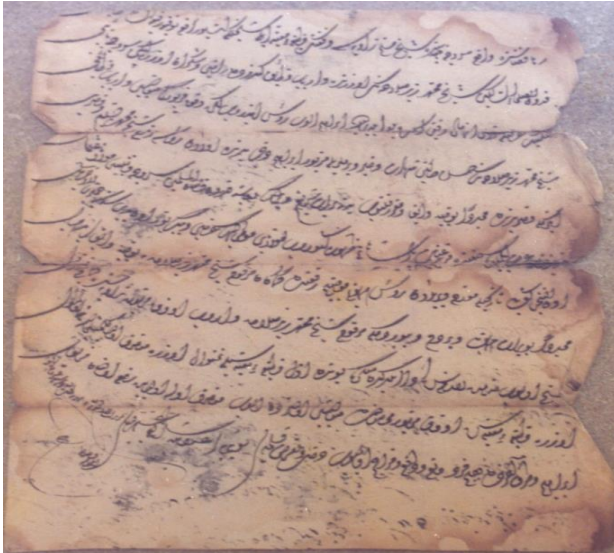
Fotoğraf-2: Belgenin Aslı

Fotoğraf-3: Belgenin Ashı

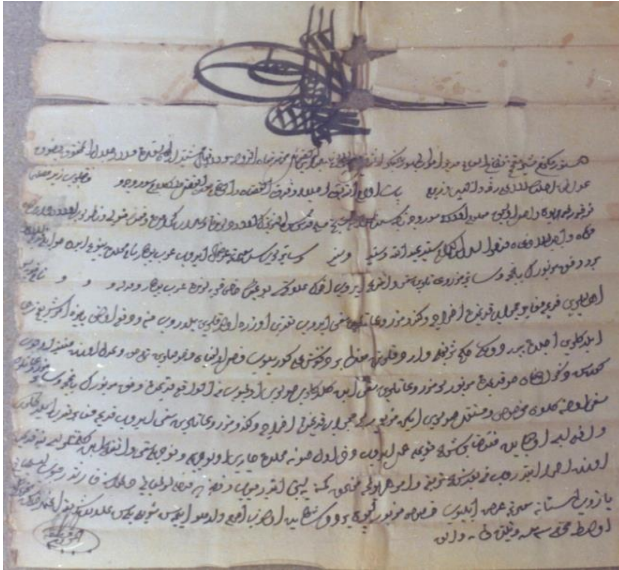
Fotoğraf-4: Belgenin Ashı

Fotoğraf-5: Belgenin Aslı

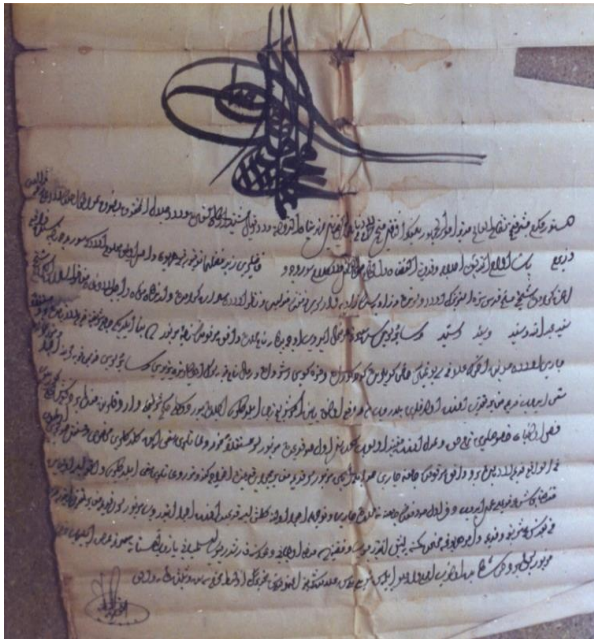
Fotoğraf-6: Belgenin Aslı

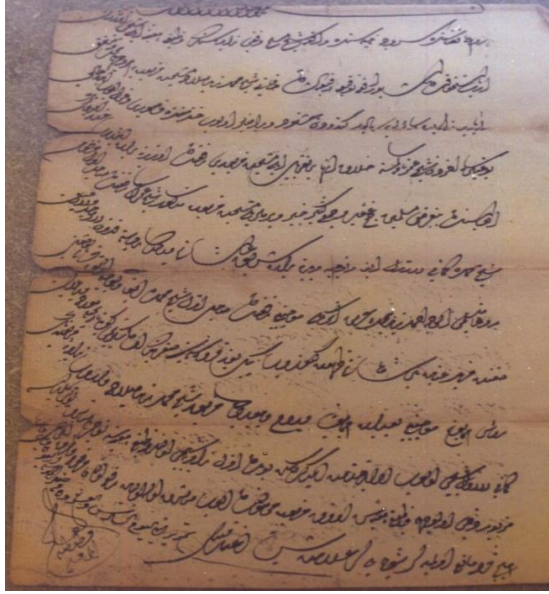
Fotoğraf-7: Belgenin Ashı

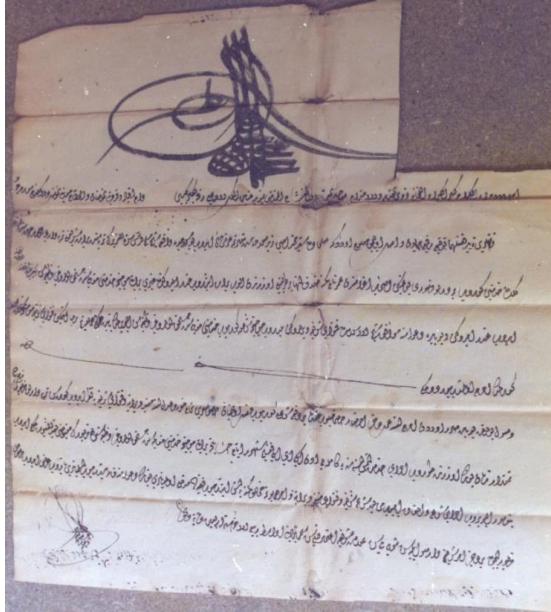
Fotoğraf-8: Belgenin Ashı

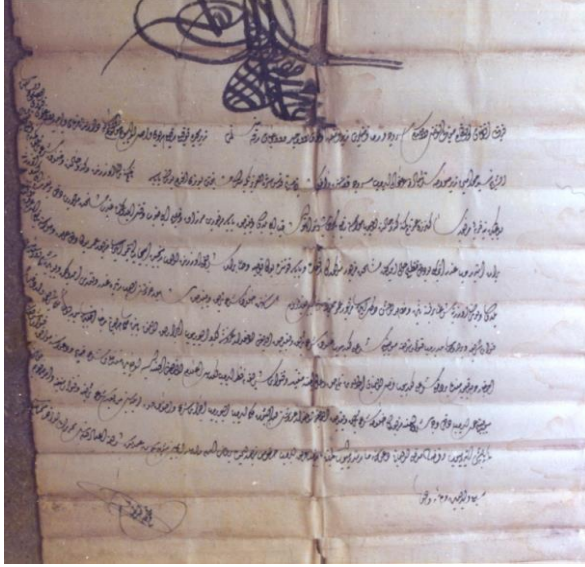
Fotoğraf-9: Belgenin Ashı

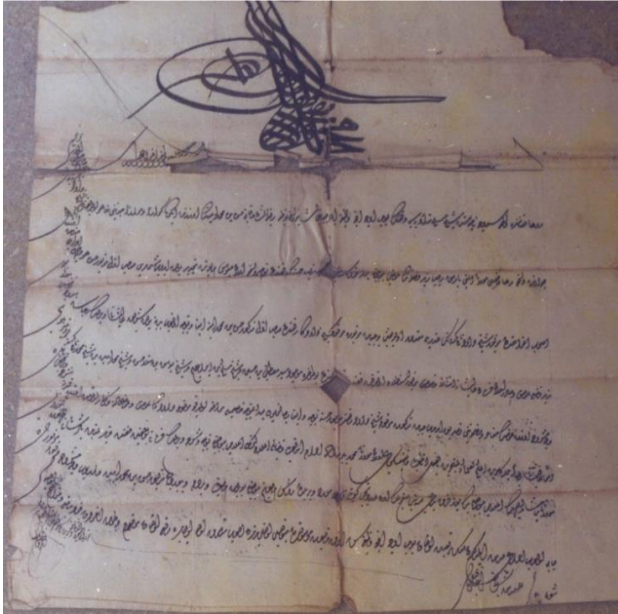
Fotoğraf-10: Belgenin Ashı

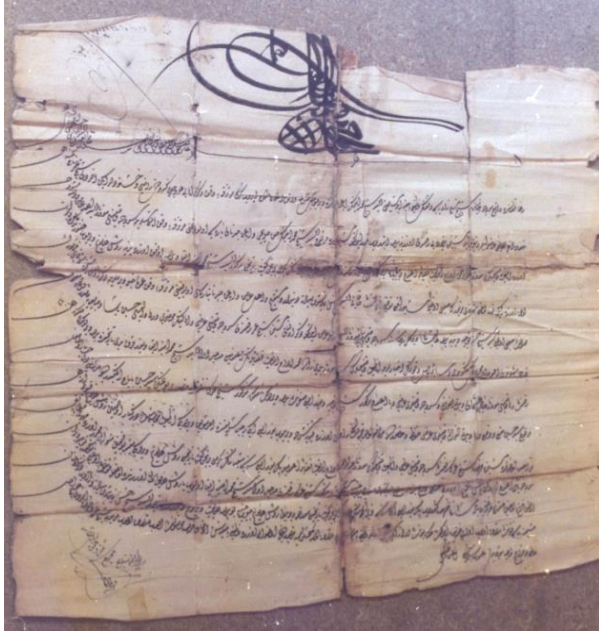
Fotoğraf-11: Belgenin Aslı

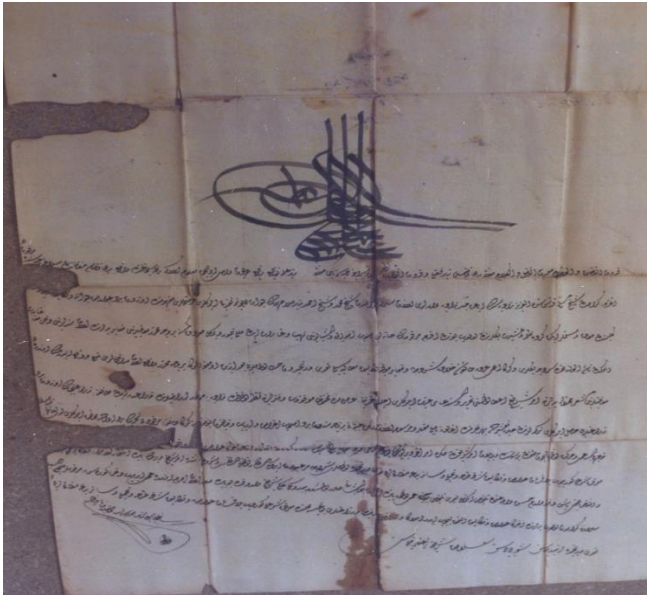
Fotoğraf-12: Belgenin Aslı

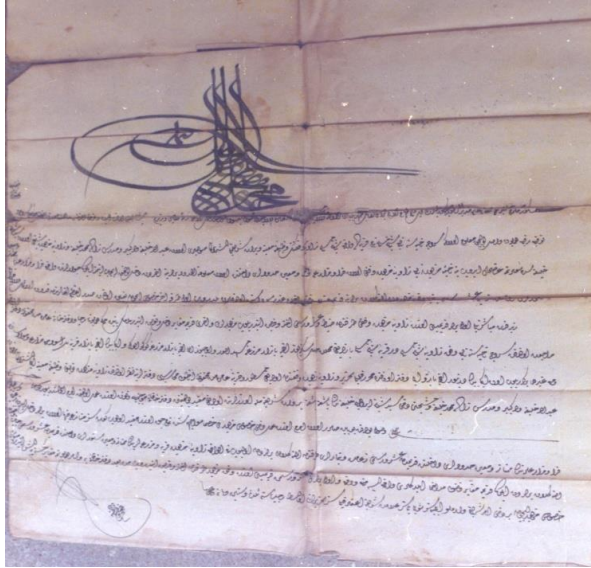
Fotoğraf-13: Belgenin Aslı

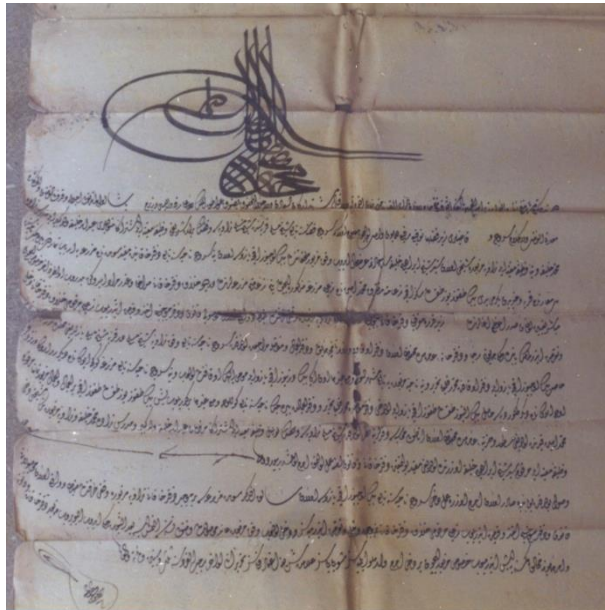
Fotoğraf-14: Belgenin Aslı

Fotoğraf-15: Belgenin Aslı

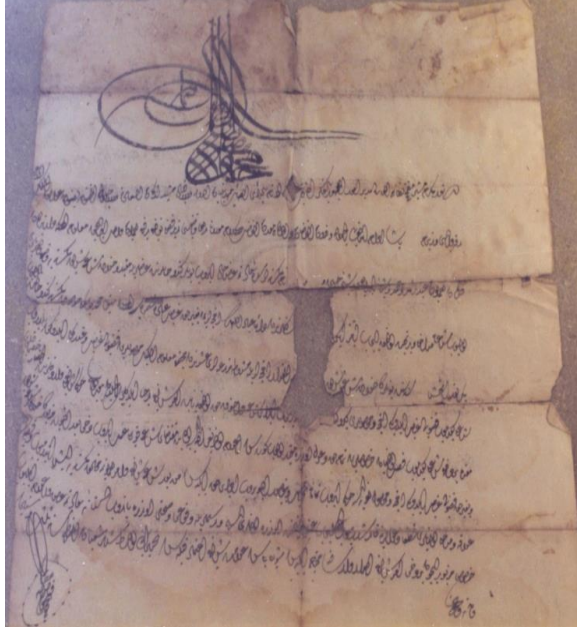

Fotoğraf-16: Belgenin Aslı

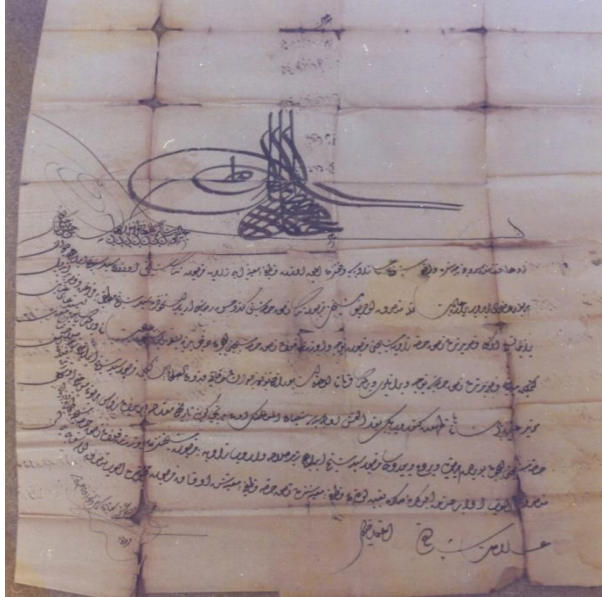

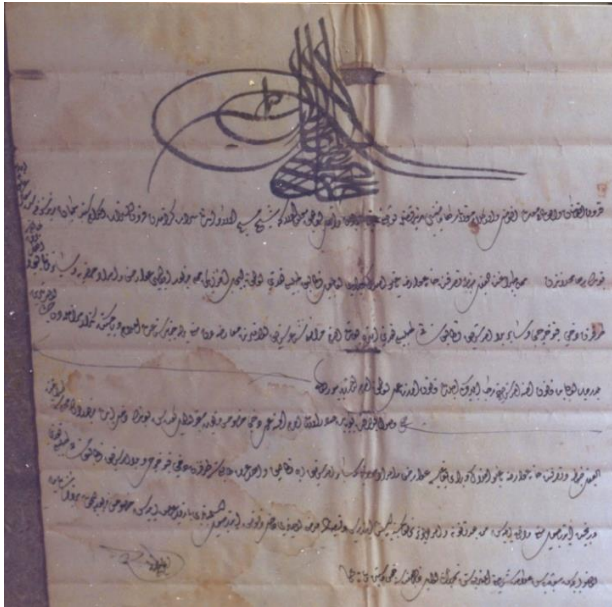
Fotoğraf-17: Belgenin Aslı

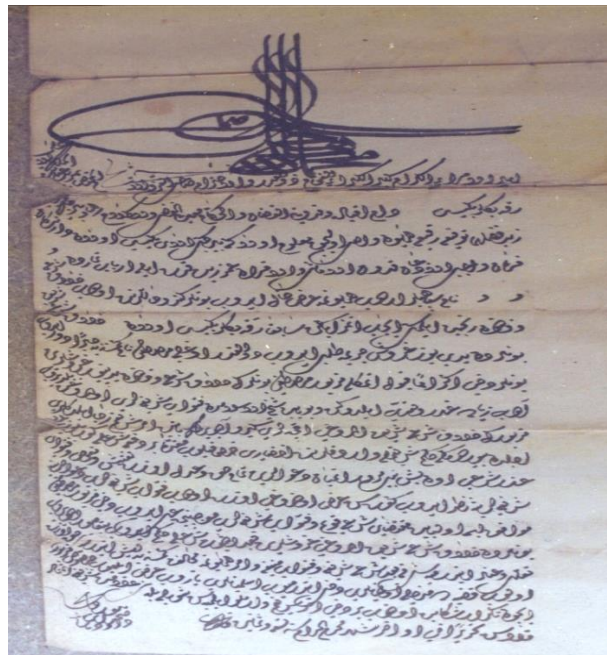
Fotoğraf-18: Belgenin Aslı

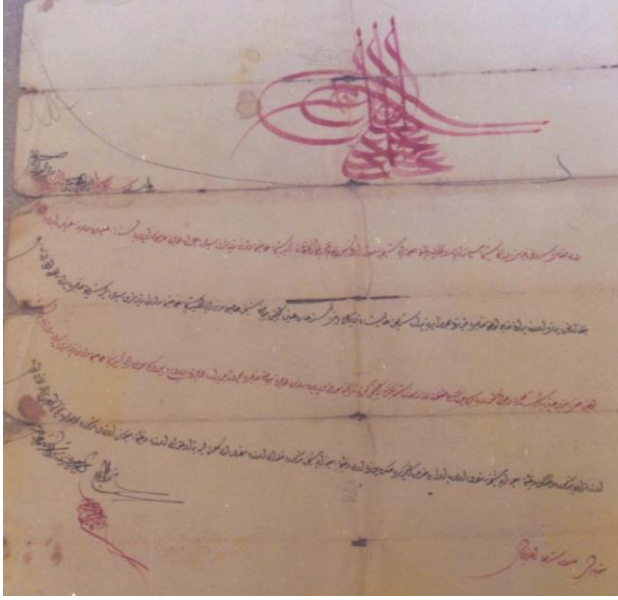
Fotoğraf-19: Belgenin Aslı

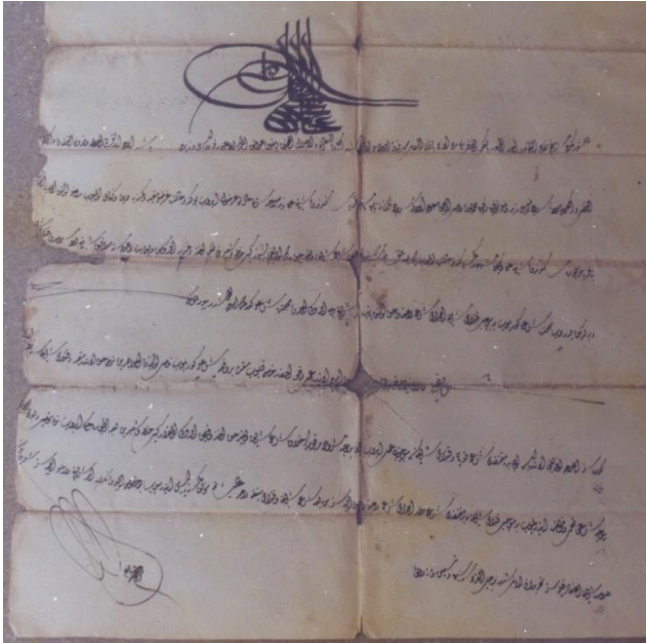
Fotoğraf-20: Belgenin Aslı

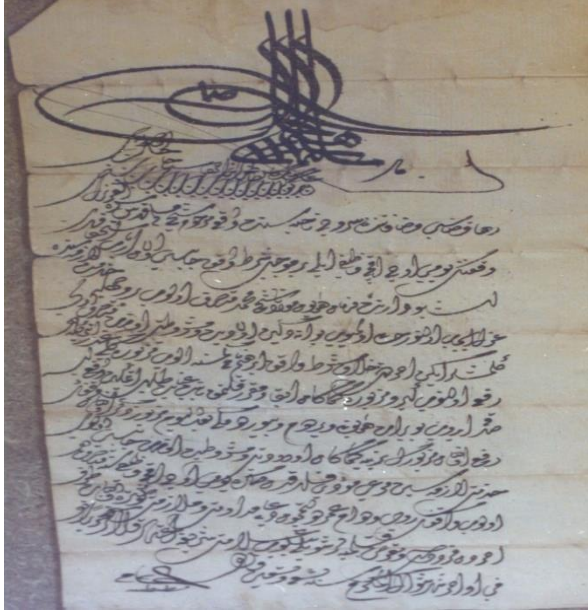
Fotoğraf-21: Belgenin Aslı

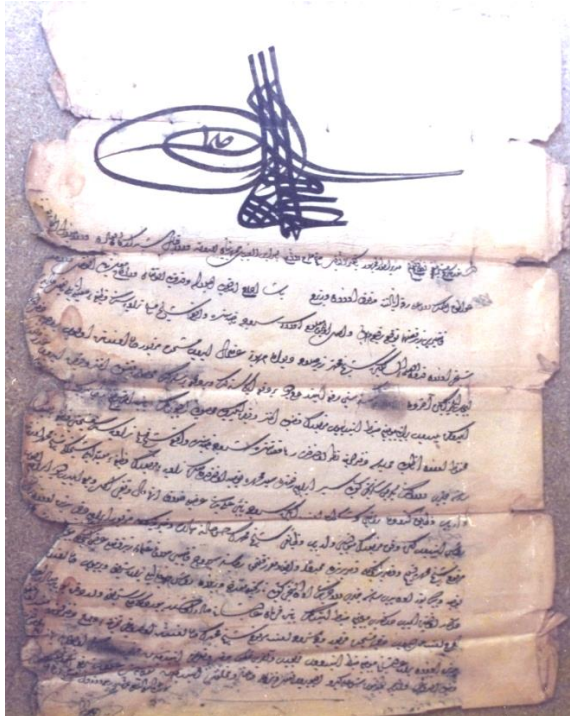
Fotoğraf-22: Belgenin Aslı

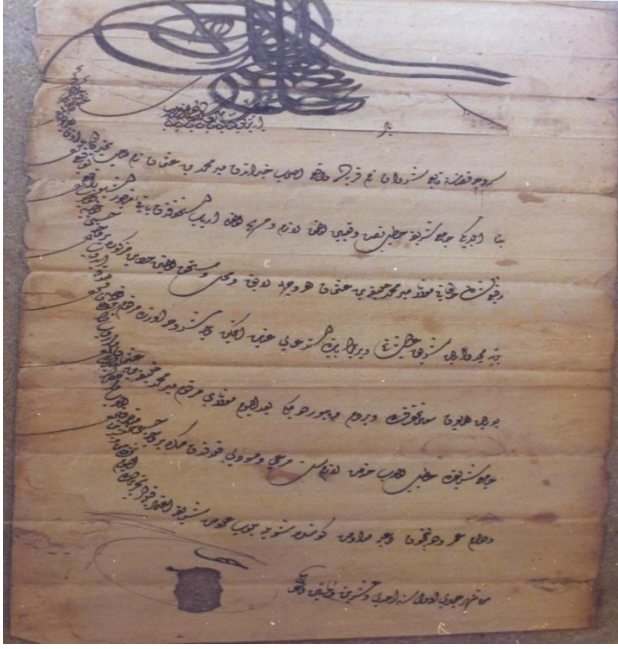
Fotoğraf-23: Belgenin Aslı

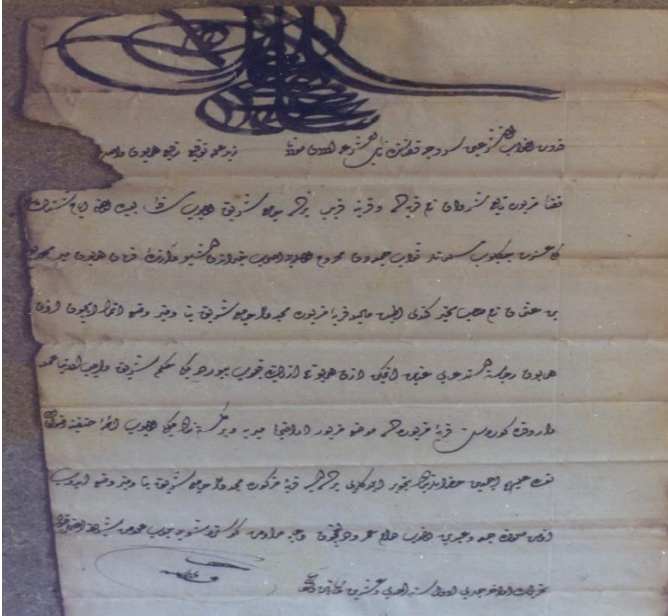
Fotoğraf-24: Belgenin Aslı

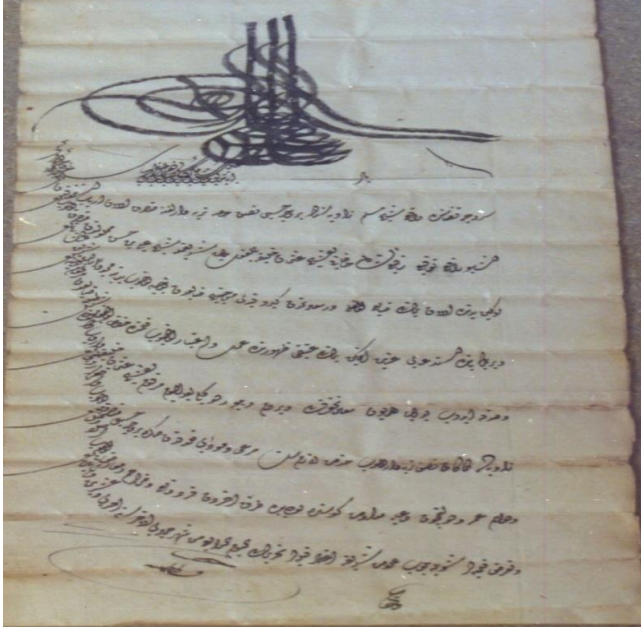
Fotoğraf-25: Belgenin Aslı

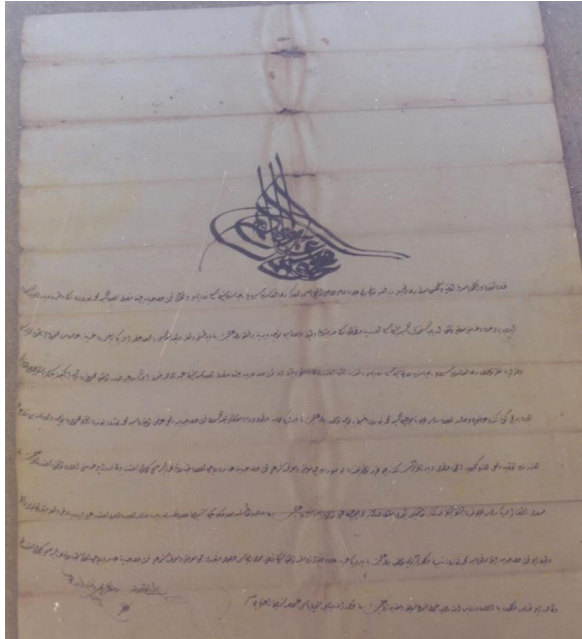
Fotoğraf-26: Belgenin Aslı

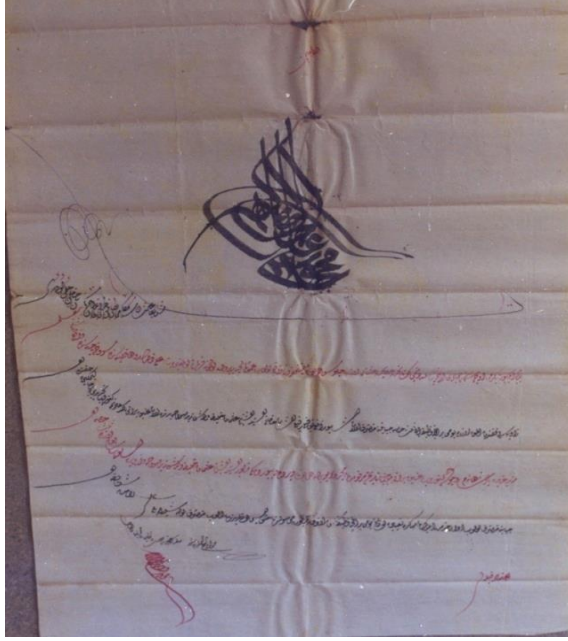
Fotoğraf-27: Belgenin Aslı

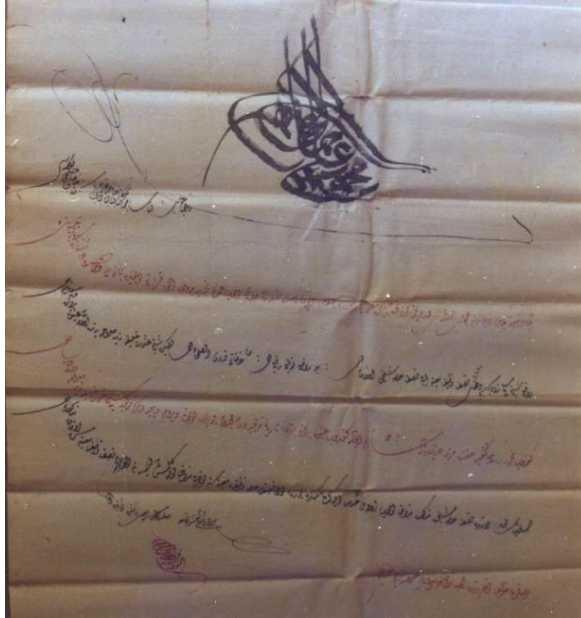
Fotoğraf-28: Belgenin Aslı

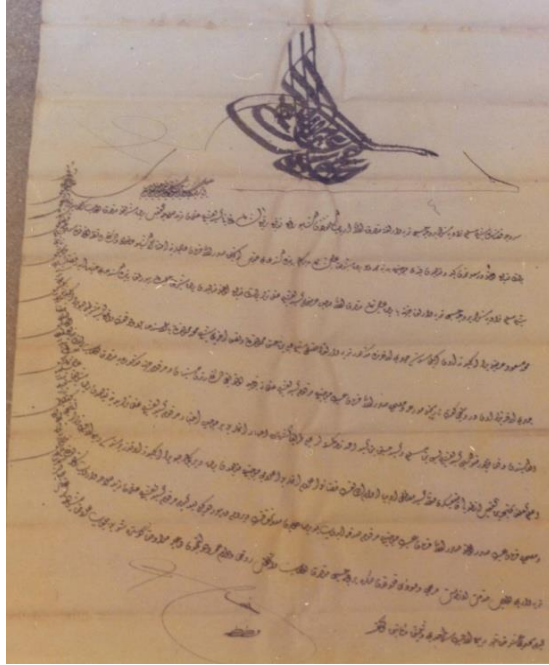
Fotoğraf-29: Belgenin Aslı

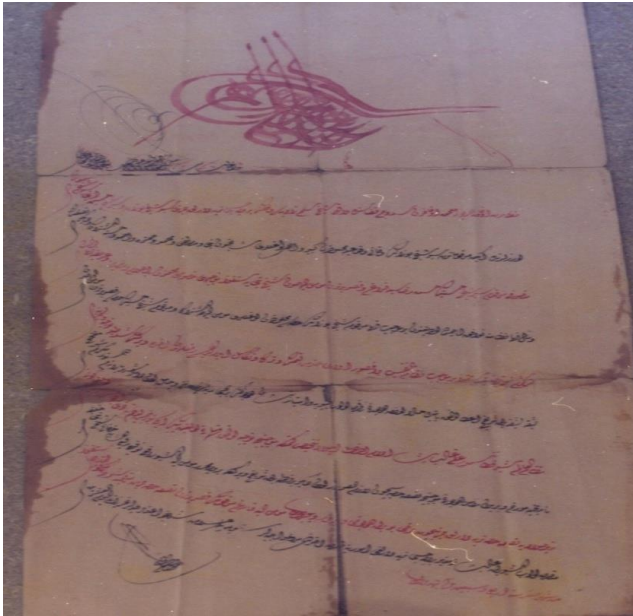
Fotoğraf-30: Belgenin Aslı

Fotoğraf-31: Belgenin Aslı

Fotoğraf-32: Belgenin Aslı

Fotoğraf-33: Belgenin Aslı

Fotoğraf-34: Belgenin Aslı

Fotoğraf-35: Belgenin Aslı

